

Brevdato 18-03-2015

Afsender loni@ast.dk (loni@ast.dk) Sendt af Lone Nielsen: loni@ast.dk

Modtagere Helle Hammond Jensen (Sagsbehandler, Ældre); Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)

Akttitel Ankestyrelsen - Svar på høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2)

Identifikationsnummer 685827

Versionsnummer 1

Ansvarlig Helle Hammond Jensen

Vedlagte dokumenter Svar på høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2)
Svar på høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2) [DOK2371954]

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt) fesdaPacket

Udskrevet 17-04-2015

Til: Helle Hammond Jensen (hhj@sm.dk), Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)
Fra: loni@ast.dk (loni@ast.dk)
Titel: Svar på høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2)
Sendt: 18-03-2015 14:29:27
Bilag: Svar på høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2) [DOK2371954].docm; fesdaPacket.xml;

Til Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold

Att.: Helle Hammond Jensen

Hermed svar fra Ankestyrelsen på høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven.

Med venlig hilsen

Lone Nielsen
Sekretær
Ledelse & Økonomi

Dir. tlf.: 61 89 75 81
Mail: loni@ast.dk

Ankestyrelsen
Teglholmsgade 3
2450 København SV, www.ast.dk
Mail: ast@ast.dk, Tlf.: 33 41 12 00
Åbningstid: 9.00-15.00 alle hverdage

Ministeriet for Børn, Ligestilling,
Integration og Sociale Forhold
sm@sm.dk
Att.: Helle Hammond Jensen
hhj@sm.dk

**Høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven
(vejledning 2 til serviceloven) - Sagsnr. 2015-1123**

17. marts 2015

J.nr. 2015-0017-11084

Ankestyrelsen har ingen bemærkninger til det fremsendte udkast til ændring af vejledning nr. 9441 af 24. juni 2014 om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven).

Ankestyrelsen
Teglholmsgade 3
2450 København SV

Vi har endnu ingen praksis på området som følge af lovændringen af lov om social service om rehabiliteringsforløb og hjemmehjælp m.v.

Tel +45 3341 1200
Fax +45 3341 1400
ast@ast.dk

Endelig skal vi bemærke, at der igangsættes revision af vejledning nr. 2 i april 2015.

sikkermail@ast.dk
www.ast.dk

Venlig hilsen

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Lotte Farcinsen

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Kunne ikke oprette PDF-version af dokumentet 'fesiPacket'.

Brevdato 26-03-2015

Afsender ril@danskerhverv.dk (ril@danskerhverv.dk) Sendt af Rasmus Larsen Lindblom: ril@danskerhverv.dk

Modtagere Helle Hammond Jensen (Sagsbehandler, Ældre); Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)

Akttitel Dansk Erhvervs høringssvar - vejledning 2 til serviceloven

Identifikationsnummer 690025

Versionsnummer 1

Ansvarlig Helle Hammond Jensen

Vedlagte dokumenter Dansk Erhvervs høringssvar - vejledning 2 til serviceloven
DE Høringssvar_25032015_vejledning_hjemmepleje_endeligt

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 17-04-2015

Til: Helle Hammond Jensen (hhj@sm.dk), Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)
Cc: Lotte Holmstrup (lho@danskerhverv.dk)
Fra: rll@danskerhverv.dk (rll@danskerhverv.dk)
Titel: Dansk Erhvervs hørings svar - vejledning 2 til serviceloven
Sendt: 26-03-2015 09:38:49
Bilag: DE Hørings svar_25032015_vejledning_hjemmepleje_endeligt.pdf;

Kære Helle

Hermed fremsendes Dansk Erhvervs hørings svar til udkast til ny vejledning 2 til serviceloven.

Hørings svaret er vedhæftet i PDF. Du må gerne kvittere for modtagelsen.

De bedste hilsner

/Rasmus

Med venlig hilsen

Rasmus Larsen Lindblom
Velfærdspolitisk chefkonsulent

MOBIL: +45 2237 0880
DIREKTE: +45 3374 6293
RLL@DANSKERHVERV.DK

Dansk Erhverv er erhvervsorganisation og arbejdsgiverforening for fremtidens erhverv. Vi repræsenterer 17.000 virksomheder og 100 brancheorganisationer inden for handel, rådgivning, oplevelse, transport og service.

DANSK ERHVERV
BØRSEN
DK-1217 KØBENHAVN K
WWW.DANSKERHVERV.DK

T. +45 3374 6000
F. —
CVR NR. 43232010
INFO@DANSKERHVERV.DK

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold

Hølmens Kanal 22

1060 København K

Sendt til sm@sm.dk samt hhj@sm.dk

26. marts 2015

Vedr. høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)

Dansk Erhverv har modtaget ovennævnte udkast til ændret vejledning 2 til serviceloven.

Dansk Erhverv arbejder overordnet for en effektiv offentlig sektor, hvor private og selvejende aktører kan tilbyde alternativer til den offentlige opgaveløsning. På velfærdsområdet repræsenterer Dansk Erhverv bl.a. en lang række medlemmer, der er private leverandører af ydelser som personlig pleje eller praktisk hjælp til hjemmeboende borgere efter servicelovens § 83, og også med eksempler på rehabilitering efter den ny bestemmelse § 83a.

De foreslåede ændringer vedrører primært konsekvenserne af Folketingets vedtagelse af L 25 om rehabilitering og hjemmepleje. Dansk Erhvervs politiske stillingtagen til ændringerne i lov om social service, fremgår af høringssvar sendt til ministeriet den 16. september 2014 og kan tilsvarende læses på Dansk Erhvervs hjemmeside.

Udover de foreslåede ændringer til en ny vejledning, ønsker Dansk Erhverv også, at Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold over for kommunerne præciserer de gældende regler for prisfastsættelse efter godkendelsesmodellen. Dansk Erhverv oplever ikke, at kommunerne altid justerer afregningsprisen løbende hen over året, som de er forpligtede til. Det forslag er præciseret sidst i høringssvaret.

Dansk Erhverv således følgende specifikke bemærkninger til vejledningen.

Specifikke bemærkninger

Socialpædagogisk bistand (afsnit II, kapitel 5)

Dansk Erhverv er enig i de foreslåede ændringer af vejledningens punkter vedrørende formålet med socialpædagogisk bistand efter § 85, herunder at ”bestemmelsen bl.a. kan anvendes til at yde understøttende foranstaltninger for forældre omfattet af målgruppen, i forbindelse med varetagelsen af forældrerollen”.

Hjælp under rehabiliteringsforløbet (afsnit III, kapitel 8)

Dansk Erhverv er tilfreds med, at det i punkt 52 præciseres, at ”kommunalbestyrelsen bør have fokus på at sikre størst mulighed for kontinuitet for de borgere, som allerede modtager hjælp efter § 83 og har anvendt det frie leverandørvalg”.

Det er tilsvarende positivt, når det videre i punkt 52 præciseres at, ”kommunerne generelt bør overveje, om de lokale forhold – herunder leverandørsituationen – giver mulighed for at inddrage private leverandører i rehabiliteringsforløbene, herunder for at sikre kontinuiteten for de modtagere af hjælp efter § 83, som allerede har valgt en privat leverandør”.

Fordi kontinuitet er vigtig for bl.a. at kunne give borgeren et reelt frit valg af leverandør, mener Dansk Erhverv, at formuleringen ”kommunerne generelt bør overveje, om de lokale forhold – herunder leverandørsituationen – giver mulighed for at inddrage private leverandører i rehabiliteringsforløbene”, skal stå alene.

Dette for at understrege, at det ikke kun er vigtigt i forhold til borgere, der *allerede* er visiteret til hjemmehjælp, men også i forhold til borgere, der i fremtiden har behov for hjemmehjælp efter § 83.

Dansk Erhverv har derudover ingen bemærkninger til det øvrige afsnit, herunder til udkastets tekst om sammenhæng mellem rehabiliteringsforløb og hjemmehjælp.

Kommunernes forpligtelse til vejledning og information

Dansk Erhverv oplever, at der er stor forskel på, hvorledes kommunen vejleder og informerer borgeren om det frie valg. Også før vedtagelsen af L 25 i december 2014.

I de tilfælde, hvor kommunen *ikke* inddrager private i opgavevaretagelsen af rehabiliteringsforløb, mener Dansk Erhverv således, at der påhviler kommunen en skærpende forpligtelse til at informere om muligheden for valg af leverandør efter § 83. Alternativet er, at borgeren ikke vejledes korrekt som følge af, at kommunen både som myndighed og leverandør af drift står ulige stærkt i et konkurrenceforhold til private leverandører.

Øvrige forhold – prisfastsættelse ved anvendelse af godkendelsesmodellen

Efter den nuværende vejledning 2 til serviceloven er kommunerne, ved anvendelse af godkendelsesmodellen, forpligtede til løbende at justere deres afregningspriser (punkt 140 i den gældende vejledning).

Dansk Erhverv har tidligere kritiseret, at kommunernes forpligtelse til automatisk efterregulering ved regnskabsårets afslutning bortfaldt i 2013. Vi kan desværre konstatere, at mange kommuner ikke justerer prisfastsættelsen løbende (jf. kommunens omkostningskalkulation), hvilket er helt afgørende i forhold til krav om gennemsigtighed og adskillelse af myndighedsfunktionen, som er beskrevet i vejledningens punkter 140-148 (i den gældende vejledning).

At kommunen løbende justerer sine priser ser Dansk Erhverv som en afgørende forudsætning for en lige og åben konkurrence på fritvalgsområdet. Det fremgår bl.a. af den eksisterende vejledning, at det vil være i strid med statsstøttereglerne, hvis den kommunale leverandør som udgangspunkt ikke tildeler den private leverandør den samme afregningspris, som den offentlige.

Når den kommende vejledning formidles til kommunerne, opfordrer Dansk Erhverv derfor til, at Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold præciserer netop kommunernes forpligtelse til løbende justering af prisfastsættelsen.

Med venlig hilsen

Rasmus Larsen Lindblom
Velfærdspolitisk Chefkonsulent

Brevdato 26-03-2015

Afsender Kirstine Rask Lauridsen (KirstineRaskLauridsen@dsr.dk)

Modtagere Helle Hammond Jensen (Sagsbehandler, Ældre); Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)

Akttitel Dansk Sygeplejeråds høringssvar til høring om Vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)

Identifikationsnummer 690022

Versionsnummer 1

Ansvarlig Helle Hammond Jensen

Vedlagte dokumenter Dansk Sygeplejeråds høringssvar til høring om Vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)
Høring_vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven
Signaturbevis

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 17-04-2015

Til: Helle Hammond Jensen (hhj@sm.dk), Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)
Cc: Tine Lyngholm (TineLyngholm@dsr.dk), Mette Marie Kyed (MetteMarieKyed@dsr.dk), Maria Cecilie Kjeldsen (MariaCecilieKjeldsen@dsr.dk)
Fra: Kirstine Rask Lauridsen (KirstineRaskLauridsen@dsr.dk)
Titel: Dansk Sygeplejeråds høringssvar til høring om Vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)
Sendt: 26-03-2015 13:04:42
Bilag: Høring_vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven.pdf; Signaturbevis.txt;

Hermed fremsendes Dansk Sygeplejeråds høringssvar til høring om **Vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)**

Venlig hilsen

Kirstine Rask Lauridsen

Chefkonsulent

Politisk sekretariat

KirstineRaskLauridsen@dsr.dk

+45 4695 4018

+45 23371103

**Dansk
Sygeplejeråd**

Sankt Annæ Plads 30,

1250 København K

+45 3315 1555

dsr@dsr.dk

www.dsr.dk

Facebook

DET ER OS MED OVERENSKOMSTER
OG FAGLIGE FÆLLESSKABER

ERDUOK.DK

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold

Dansk Sygeplejeråd

Dansk Sygeplejeråds høringssvar om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)

Den 26. marts 2015
Ref.: MMK
Sags.nr: 1502-0047

Dansk Sygeplejeråd takker for muligheden for at afgive høringssvar på vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven, vejledning 2.

Vi finder generelt overensstemmelse mellem serviceloven og vejledningen, men finder steder hvor vejledningen kan præciseres yderligere, således at der ikke opstår tvivl i praksis.

Dansk Sygeplejeråd mener således, at det med fordel kan gøres tydeligere i vejledningen, om kommunen er forpligtet til at yde hjælp, hvis borgeren ikke gennemfører rehabiliteringsforløbet uanset årsag - som eksempelvis hvis borgeren har ønske om ikke at deltage i et rehabiliteringsforløb.

Derudover finder vi det positivt, at vejledningen indeholder formuleringer om, at rehabiliteringsforløbet skal baseres på inddragelse og dialog med borgeren for at opnå større uafhængighed. Vi mener, at det med fordel kan formuleres, så det også handler om værdighed og livskvalitet for borgeren. Endvidere nævnes pårørendeperspektivet som relevant for rehabiliteringsforløbet. Vi ser fordele i, at have en bred opfattelse af pårørende, der eksempelvis også inkluderer borgerens netværk.

Med venlig hilsen

Grete Christensen
Formand

The Danish Nurses' Organization

Sankt Annæ Plads 30

DK-1250 København K

Ekspedition:
mandag-torsdag 9.00-16.00
fredag 9.00-15.00

Tlf: +45 33 15 15 55
Fax: +45 33 15 24 55

www.dsr.dk
dsr@dsr.dk

Certifikat fundet : Ja

Certifikatindehaver:

SERIALNUMBER=CVR:54928815-UID:96263941 + CN=DANSK SYGEPLEJERÅD - Dansk Sygeplejeråd,

O=DANSK SYGEPLEJERÅD // CVR:54928815, C=DK

Certifikatudsteder:

CN=TRUST2408 OCES CA I, O=TRUST2408, C=DK

Dato for modtagelse : Thu Mar 26 13:03:28 CET 2015

Dato for signaturkontrol : Thu Mar 26 13:04:35 CET 2015

Resultat af signaturkontrol : OK

Var meddelelsen uændret? : Ja

Var meddelelsen krypteret? : Ja, S/MIME/2048bit

Var certifikatet gyldigt? : Ja

Var certifikatet revokeret? : Nej

Var certifikatet betroet? : Ja

Brevdato 25-03-2015

Afsender mmh@handicap.dk (mmh@handicap.dk) Sendt af Maria Margrethe Holsaae: mmh@handicap.dk

Modtagere Helle Hammond Jensen (Sagsbehandler, Ældre); Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)

Akttitel Danske Handicaporganisationers hørings svar til vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven).

Identifikationsnummer 692016

Versionsnummer 1

Ansvarlig Helle Hammond Jensen

Vedlagte dokumenter Danske Handicaporganisationers hørings svar til vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven). Danske Han-190136_(1)

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 16-04-2015

Til: Helle Hammond Jensen (hhj@sm.dk), Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)
Cc: Thorkild Olesen (to@handicap.dk)
Fra: mmh@handicap.dk (mmh@handicap.dk)
Titel: Danske Handicaporganisationers hørings svar til vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven).
Sendt: 25-03-2015 13:09:11
Bilag: Danske Han-190136_(1).docx;

Til rette vedkommende

Hermed følger Danske Handicaporganisationers hørings svar til vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven).

Med venlig hilsen

Maria Holsaae
Socialpolitisk konsulent

Danske Handicaporganisationer (DH)
Blekinge Boulevard 2, 2630 Taastrup
Tlf.: +45 3675 1777

Direkte: +45 3638 8527, mobil: +45 2445 1557
E-mail: mmh@handicap.dk
www.handicap.dk

Til Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold
Att.: Helle Hammond Jensen
E-mail: sm@sm.dk og hhj@sm.dk

Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
Fax: +45 3675 1403
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

Taastrup, den 25. marts 2015
Sag 16-2015-00172 – Dok. 190136/mmh_dh

Danske Handicaporganisationers (DH) høringsvar til vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)

DH vil takke for muligheden for at komme med bemærkninger til vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven).

DH vil gerne kvittere for, at ændringerne i vejledningen beskriver den støtte som kan gives for at forældre med handicap kan varetage forældrerollen.

Som DH understregede i sit høringsvar til loven, mener DH ikke, at de behov for kompenserende hjemmehjælp, som personer med handicap kan have, var tilstrækkeligt afspejlede i lovforslaget. Dette gør sig også gældende for vejledningen. Kompensationsprincippet er et bærende princip i dansk handicappolitik, der også nævnes i regeringens handleplan fra 2013 og bør derfor også afspejles i vejledningsteksten.

DH har derfor nedenstående konkrete forslag til, hvordan vejledningen i højere grad kan afspejle dette.

Punkt 38

DH mener, at der her bør indføres, at hjælpen kan have et kompenserende sigte. DH foreslår derfor at tilføjelsen formuleres således (tilføjelse understreget):

”For personer med nedsat funktionsevne, hvor et rehabiliteringsforløb efter § 83 a ikke vurderes at kunne forbedre personens funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjælp efter § 83, stk. 1, eksempelvis når hjælpen har et kompenserende sigte, skal kommunalbestyrelsen tilbyde anden relevant hjælp, der modsvarer behovet.”

Punkt 39

DH mener, at formuleringen: ”Når en person tilbydes et rehabiliteringsforløb, er det som hovedregel først efter afslutningen af dette forløb, at kommunalbestyrelsen skal tage endeligt stilling til den pågældende persons behov for hjælp efter § 83.”, er uheldig. DH er bekymrede for, at formuleringen kan betyde, at personer med behov for hjælp og støtte under selve rehabiliteringsforløbet, ikke vil få denne støtte, selvom dette fremgik af lovens bemærkninger, ligesom det nævnes under punkt 44. DH mener, at denne del af lovbemærkningerne også bør indskrives i vejledningens punkt 39.

DH mener, at der bør tilføjes følgende (tilføjelse understreget):

”Kommunalbestyrelsen skal foretage en konkret og individuel vurdering af, hvorvidt det er realistisk, at et rehabiliteringsforløb reelt kan forbedre den pågældende persons funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjælp efter § 83. Der skal bl.a. ses på tyngden og kompleksiteten af personens funktionsnedsættelse. For visse personer med nedsat funktionsevne, kan hjælpen efter § 83 have et rent kompenserende sigte, hvorved denne hjælp bør iværksættes umiddelbart.”

Punkt 41

Under punkt 41 om målgruppen, mener DH at det vil være særdeles relevant, at nævne de personer med handicap der har behov for hjemmehjælp som en kompensation for deres handicap og dermed ikke er relevant i målgruppen for et rehabiliteringsforløb. DH mener, at der bør tilføjes følgende afsnit efter afsnittet om ”... den brede tilgang til forbedring af modtagerens funktionsevne...”:

”Kommunen skal i den brede vurdering være opmærksom på, at der for personer med handicap kan være tale om, at hjælpen efter § 83 har et rent kompenserende sigte. Der kan eksempelvis være tale om en ung 25-årig person med fysisk funktionsnedsættelse, der er under uddannelse eller på arbejdsmarkedet og har behov for personlig pleje og praktisk hjælp for at komme afsted. Eller det kan dreje sig om personer der på grund af en kronisk progredierende lidelse midlertidigt eller permanent har brug for kompensation for at klare sin dagligdag, hvor der ikke kan forventes en udvikling i funktionsevnen gennem et rehabiliteringsforløb. Der kan være tale om børnefamilier hvor den ene forælder eksempelvis er blind eller har sclerose, som viser sig enten fysisk eller kognitiv og hvor rehabilitering ikke løser behovet for den praktiske hjælp i form af hjælp til forældrerollen om morgenen f.eks. hjælp til at få børnene op, klædt på, rydde op efter morgenmad og gøre

børnene klar til skole. Der kan også være tale om en ældre blind person, hvor synet ikke bliver bedre og et rehabiliteringsforløb ikke kan erstatte den kompenserende hjemmehjælp.”

Punkt 42-45

DH mener, at der også under punkterne 42-45 er behov for at nævne kompensationsprincippet og at der for nogle borgere med handicap, er tale om at hjælpen efter § 83 har et kompenserende sigte grundet funktionsnedsættelsens karakter jf. bemærkningerne til punkt 41.

Punkt 46

Som nævnt i høringssvaret til loven, mener DH at det er altafgørende for vellykkede rehabiliteringsforløb, at der stilles krav til kvaliteten og indholdet af rehabiliteringsforløbet i form af faglige retningslinjer mv.. Ellers forudser DH, at der vil blive alt for store kommunale forskelle i kvaliteten og dermed succesen med rehabiliteringsforløbene.

Punkt 60

DH mener, at det i forhold til punktet om ansøgerens samlede situation også er relevant at gøre opmærksom på behovet for kompenserende personlig og praktisk hjælp i forbindelse med mindre børn i hjemmet. Tit og ofte har forældre med handicap behov for hjælp til almindelige ting som f.eks., at få børnene op af sengen om morgenen og af sted til børnehaven eller lignende. Her kan kommunen give personlig og praktisk hjælp, så forældre med handicap kan klare opgaver i forhold til deres mindreårige børn. Kommunen kan også yde hjælp til disse opgaver, selvom der er en rask/ikke handicappet ægtefælle i hjemmet, hvis f.eks. den ikke-handicappede forældre er på arbejde om morgenen.

Punkt 61

DH mener, at der også her kan suppleres med eksempler om personer med handicap og den form for anden hjælp som borgere med en anden livssituation end ældre mennesker modtager. Ud over genoptræning og hjemmesygepleje, kan der være tale om anden form for praktisk hjælp. Eksempelvis kan der efter servicelovens § 100 ydes hjælp til nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Der kan bl.a. ydes hjælp til håndsrækninger til bl.a. hjælp til at sikre at mindreårige børn kommer op mv. jf. punkt 60.

Punkt 67

DH ser positivt på punktets fokus på at understøtte borgeren i, at få kontakt til andre tilbud i tilfælde af ensomhed. Igen erfarer DH, at eksemplerne alene leder tankerne hen på

ældreområdet, selvom personer med handicap også kan opleve ensomhed og have behov for støtte til kontakt med eksempelvis foreningslivet.

Punkt 110 og 111

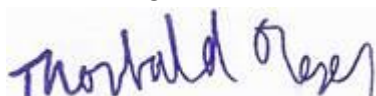
DH mener det er u hensigtsmæssigt, hvis det af den skriftlige afgørelse alene fremgår om hvorvidt borgeren får, eller ikke får, tilbudt et rehabiliteringsforløb. DH mener godt, at en skriftlig afgørelse kan indeholde en overordnet beskrivelse af både indhold i, og mål med, rehabiliteringsforløbet og samtidig gøre borgeren opmærksom på, at der kan ske justeringer undervejs. Dermed bliver det tydeligt for borgeren hvad der er truffet afgørelse om.

Herudover fremgår det af punkt 111, at der er tale om et samlet forløb, der kan indebærer at borgeren også får anden hjælp. Det er derfor nødvendigt at afgørelsen afspejler de overordnede elementer i forløbet, så det er tydeligt for borgeren om dette eksempelvis også omfatter anden hjælp.

DH mener, at det svækker borgerens retssikkerhed, at der kan justeres i indholdet af rehabiliteringsforløbet, uden at der træffes en ny afgørelse. Særligt hvis der er tale om en væsentlig justering, som borgeren ikke nødvendigvis er enig i eller der er tale om en uforholdsmæssig forlængelse af et rehabiliteringsforløb.

For yderligere bemærkninger kontakt politisk konsulent Maria Holsaae på e-mail: mmh@handicap.dk eller tlf.nr.: 24451557.

Med venlig hilsen

Thorkild Olesen,
formand

Brevdato 16-03-2015

Afsender Helle Beck (heb@danske-seniorer.dk)

Modtagere Helle Hammond Jensen (Sagsbehandler, Ældre); Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)

Akttitel Danske Seniorer - Høringssvar om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven

Identifikationsnummer 690042

Versionsnummer 1

Ansvarlig Helle Hammond Jensen

Vedlagte dokumenter Høringssvar om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven
Høringssvar om hjælp og støtte til serviceloven

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 17-04-2015

Til: Helle Hammond Jensen (hhj@sm.dk), Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)
Cc: j.cher@get2net.dk (j.cher@get2net.dk), ipsen@adslhome.dk (ipsen@adslhome.dk), John Lagoni (jal@danske-seniorer.dk)
Fra: Helle Beck (heb@danske-seniorer.dk)
Titel: Høringssvar om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven
Sendt: 16-03-2015 12:41:42
Bilag: Høringssvar om hjælp og støtte til serviceloven.pdf;

Hej
Hermed vedlagt vores høringssvar.

Med venlig hilsen

Helle A. Beck

Sekretariatsmedarbejder

Danske Seniorer

Griffenfeldsgade 58

2200 København N.

Tlf.: 3537 2422

Direkte: 3524 0043

VI HJÆLPER HINANDEN

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K
sm@sm.dk
hj@sm.dk

VI HJÆLPER HINANDEN

16-3-2015

DANSKE SENIORER

Griffenfeldsgade 58
2200 København N
Tlf.: 3537 2422
Fax: 3535 2880
CVR: 10 78 87 14

Arbejdernes Landsbank
Kontonr.: 5301 0273256

info@danske-seniorer.dk
www.danske-seniorer.dk

Kontoret i Sdr. Omme:
Stadion Allé 11
7260 Sdr. Omme
Tlf.: 7534 1217
anj@danske-seniorer.dk

Høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)

I skrivelse af 26. februar har Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold anmodet om eventuelle kommentarer til ovenstående vejledning.

Det centrale i de ændringer, der indarbejdes i vejledningen, er beskrivelsen af rehabiliteringsindsatsen. I loven står, at rehabiliteringen skal kunne "forbedre personens funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjælp ..." Denne formulering anvendes også flere gange i vejledningen, og koblingen mellem rehabilitering og mindre udgift for kommunen understreges.

Danske Seniorer er enig i at rehabilitering gerne skal medføre forbedret funktionsevne og dermed mindske behov for hjælp. Samtidig er det vigtigt, at rehabilitering ikke mekanisk knyttes til besparelse. Det bør understreges i vejledningen, at der ikke skal være tale om cost-benefit beregninger for hjælp til den enkelte borger; men at der er tale om ret til hjælp, såfremt det skønnes at kunne forbedre en borgers funktionsevne.

I punkterne 42 og 43 beskrives på udmærket vis den fleksibilitet, der bør være i den tidsmæssige afgrænsning af rehabiliteringsforløbet, og det understreges, at rehabiliteringen gerne skal forbedre borgerens fysiske, psykiske og sociale funktionsevne. Det er altafgørende, at dette brede sigte fastholdes, så man hele tiden har borgerens samlede situation for øje. Det er godt for borgeren og såmænd også for kommunekasserne.

I punkt 51 behandles den beskrivelse, der skal være af rehabiliteringsforløbet. Der er, så vidt det kan ses, ikke nogen formkrav til beskrivelsen; men der kunne måske tilbydes nogle enkle skemaer til formålet. Det er vigtigt, at der ikke går for meget bureaukrati i bekræftelsen af forløbet, så det går ud over indsatsen.

I vejledningen nævnes, at der skal udarbejdes kvalitetsstandarder for rehabiliteringsarbejdet. Det nævnes imidlertid kun, og der er reelt ikke nogen egentlig vejledning på området. Styrelser under Socialministeriet har tidligere udgivet særlige publikationer/vejledninger om kvalitetsstandarder, og udvidelse af kravet om kvalitetsstandarder til også at omfatte rehabilitering kan måske være en god anledning til at udarbejde en á jour ført vejledning om kvalitetsstandarder.

Med venlig hilsen

Danske Seniorer

Jørgen Fischer, Landsformand

John Lagoni, Direktør

Brevdato 24-03-2015

Afsender Dorthe Neergaard (dn@danske-aeldreraad.dk)

Modtagere Helle Hammond Jensen (Sagsbehandler, Ældre); Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)

Akttitel Danske Ældreråd - Høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)

Identifikationsnummer 691921

Versionsnummer 1

Ansvarlig Helle Hammond Jensen

Vedlagte dokumenter Høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 16-04-2015

Til: Helle Hammond Jensen (hhj@sm.dk), Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)
Fra: Dorthe Neergaard (dn@danske-aeldreraad.dk)
Titel: Høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)
Sendt: 24-03-2015 14:42:22

Til ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold

Ministeriets Sagsnr. 2015-1123

DANSKE ÆLDRE RÅD takker for muligheden for at afgive høringssvar til ændring af servicelovens Vejledning nr. 2 i afsnittene om rehabiliteringsforløb og hjemmehjælp.

DANSKE ÆLDRE RÅD finder, at vejledningen positivt omsætter Hjemmehjælpskommissionens forslag til 8 grundprincipper for rehabiliteringsforløb til brug i den kommunale hverdag.

Med venlig hilsen

Dorthe Neergaard
Ældrepolitisk konsulent

DANSKE ÆLDRE RÅD
Jernbane Allé 54, 3. th.
2720 Vanløse

Tlf.: 3877 0160
Direkte nr.: 3877 0163

Hvis du vil vide mere om DANSKE ÆLDRE RÅD se www.danske-aeldreraad.dk

Brevdato 25-03-2015

Afsender Beate Jarl (bj@etf.dk)

Modtagere Helle Hammond Jensen (Sagsbehandler, Ældre); Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)

Akttitel Ergoterapeutforeningen - Høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)

Identifikationsnummer 691920

Versionsnummer 1

Ansvarlig Helle Hammond Jensen

Vedlagte dokumenter VS Høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)
Høringsbrev - vejledning 2 til serviceloven
Høringsliste
Vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven - med rettelsesmarkerin...
Høringssvar vedr vejledning om rehabiliteringsforløb og hjemmehjælp marts 2015
Signaturbevis

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 16-04-2015

Til: Helle Hammond Jensen (hhj@sm.dk), Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)

Fra: Beate Jarl (bj@etf.dk)

Titel: VS: Høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)

Sendt: 25-03-2015 11:32:22

Bilag: Høringsbrev - vejledning 2 til serviceloven.docx; Høringsliste.docx; Vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven - med rettelsesmarkerin....docx; Høringssvar vedr vejledning om rehabiliteringsforløb og hjemmehjælp marts 2015.pdf; Signaturbevis.txt;

Hermed Ergoterapeutforeningens bemærkninger.

Med venlig hilsen

Beate Jarl

Social- og sundhedspolitisk konsulent

Ergoterapeutforeningen

Nørre Voldgade 90

DK-1358 København K

Tlf: +45 88 82 62 70

Direkte: +45 53 36 49 21

etf.dk

OK15
STEM

**ERGOTERAPEUTER
STEMMER OM OK15**

Fra: Lovekspeditionen [<mailto:publikationer@sm.dk>]

Sendt: 26. februar 2015 12:50

Til: Udsendelse fra Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forho

Cc: Ina Vang Runager; Elsebeth Jensen

Emne: Høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)

MINISTERIET FOR BØRN, LIGESTILLING,
INTEGRATION OG SOCIALE FORHOLD

Holmens Kanal 22, 1060 København K

Tlf. 3392 9300, Fax. 3393 2518, E-mail sm@sm.dk

J.nr. 2015 - 1123

Dato 26. februar 2015

Til høringsparterne

-

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K

Ergoterapeutforeningen
Nørre Voldgade 90
DK-1358 København K
Tlf: +45 88 82 62 70
Fax: +45 33 41 47 10
cvr nr. 19 12 11 19
etf.dk

Den 25. marts 2015
Side 1
Ref.: bj
E-mail: bj@etf.dk
Direkte tlf: 53 36 49 21

Høringssvar vedr. udkast vejledning om støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold har den 26. februar 2015 sendt vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven i høring. Ergoterapeutforeningen har flg. bemærkninger til udkastet:

Som Ergoterapeutforeningen også præciserede i sit høringssvar til den lovændring, der fastsætter rammer for rehabiliteringsforløb på hjemmehjælpsområdet, er vi overordnet positive over for de nye tiltag. Ergoterapeutforeningen bakker således op om, at kommunerne forpligtes til at tilbyde et tidsafgrænset, korterevarende og målorienteret rehabiliteringsforløb, hvis det vurderes, at modtageren kan forbedre sin funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjælp efter § 83.

Ergoterapeutforeningen er enig i formuleringerne i punkterne 47 og 49 om motivation og mål, som fastslår, at f.eks. det at kunne genoptage udadvendte sociale aktiviteter ofte vil være den motiverende faktor for at indgå i et rehabiliteringsforløb. Det er derfor vigtigt, at det i vejledningen præciseres, at hjælp tildelt efter § 83 også kan være relateret til sociale aktiviteter som f.eks. deltagelse i foreningsliv og styrkelse af kontakt til netværket (som beskrevet i punkt 44 om hjælp under rehabiliteringsforløb), og der ikke kun skal være fokus på den fysiske funktionsnedsættelse, men f.eks. også på ensomhed og social isolation (som beskrevet i punkt 48 om helhedsorientering og tværfaglighed). Ergoterapeutforeningen anbefaler, at disse elementer understreges i punkt 59 om formålet med hjælpen efter § 83.

Vigtigheden af ovennævnte ses også i lovgivningens intentioner om, at borgere med et stort plejebehov og beboere i plejeboliger/plejecentre (f.eks. borgere med en demensdiagnose) kan tildeles rehabiliteringsforløb (punkt 41). Netop her er det væsentligt at understrege, at rehabilitering tilrettelagt med de rette mål kan skabe bedre livskvalitet for de fleste borgere, men ikke nødvendigvis nedsætte behovet for praktisk hjælp. De svageste borgere kan netop også have gavn af rehabilitering, hvis de samtidig får ordentlig pleje og hjælp til det, som de ikke længere selv kan klare.

Herudover finder Ergoterapeutforeningen mange gode formuleringer i vejledningen. Det er således f.eks. fint, at sammenhængen mellem vedligeholdende træning og rehabiliteringsforløb præciseres i punkt 38, ligesom det er godt, at mål og

tidsramme i rehabiliteringsforløbene kan revideres undervejs som beskrevet i punkt 42, og at arbejdet med målsætninger understøttes i § 83 stk. 5 som beskrevet i punkt 61. Endelig er det positivt, at velfærdsteknologi er selvstændigt nævnt i punkt 92.

Ergoterapeutforeningen står til rådighed for yderligere kommentarer, hvis der er behov for det.

Med venlig hilsen

Gunner Gamborg
Formand

Certifikat fundet : Ja

Certifikatindehaver:

SERIALNUMBER=CVR:19121119-UID:99090250 + CN=ERGOTERAPEUTFORENINGEN - Etf,

O=ERGOTERAPEUTFORENINGEN // CVR:19121119, C=DK

Certifikatsteder:

CN=TRUST2408 OCES CA II, O=TRUST2408, C=DK

Dato for modtagelse : Wed Mar 25 11:30:28 CET 2015

Dato for signaturkontrol : Wed Mar 25 11:31:52 CET 2015

Resultat af signaturkontrol : OK

Var meddelelsen uændret? : Ja

Var meddelelsen krypteret? : Ja, S/MIME/2048bit

Var certifikatet gyldigt? : Ja

Var certifikatet revokeret? : Nej

Var certifikatet betroet? : Ja

Brevdato 24-03-2015

Afsender Torben Borre Larsen (torben@losenior.dk)

Modtagere Helle Hammond Jensen (Sagsbehandler, Ældre); Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)

Akttitel Faglige Seniorer - Høringsvar Vejledning 2 til serviceloven.pdf

Identifikationsnummer 691923

Versionsnummer 1

Ansvarlig Helle Hammond Jensen

Vedlagte dokumenter Sender FS Høringsvar Vejledning 2 til serviceloven.pdf
FS Høringsvar Vejledning 2 til serviceloven

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 16-04-2015

Til: Helle Hammond Jensen (hhj@sm.dk), Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)
Cc: Bjarne Salomonsen (bsa@losenior.dk)
Fra: Torben Borre Larsen (torben@losenior.dk)
Titel: Sender: FS Høringsvar Vejledning 2 til serviceloven.pdf
Sendt: 24-03-2015 11:23:47
Bilag: FS Høringsvar Vejledning 2 til serviceloven.pdf;

Vedlagt fremsender vi Faglige Seniorers høringsvar til høring om vejledning om hjælp efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven).

Venligst
Faglige Seniorer
f. Bjarne Salomonsen /Torben Borre Larsen
Tlf. direkte 35 24 64 12

Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Via sms til:

sm@sm.dk

hj@sm.dk

Den 24. marts 2015

Høring om vejledning om hjælp efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)

Faglige Seniorer takker for henvendelsen og muligheden for at afgive høringsvar vedrørende vejledning om hjælp efter serviceloven.

Vi har følgende kommentarer:

Til punkt 40 formål og indhold.

Af aftalegrundlaget til lovændringen af serviceloven fremgår det at Regeringen, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance og Det konservative Folkeparti er enige om, at ***"hjælp til selvhjælp gør en positiv forskel for den enkelte borger og reelt bidrager til en mere selvstændig hverdag for borgeren – med mere livskvalitet til følge."***

Faglige seniorer vil gerne have, at det formål træder tydeligt frem i vejledningen ved at indsætte det som en indledning til punkt 40, med følgende tekst.

"Med den nye bestemmelse i § 83 a er det er vigtigt, at hjælp til selvhjælp gør en positiv forskel for den enkelte borger og reelt bidrager til en mere selvstændig hverdag for borgeren – med mere livskvalitet til følge."

Til punkt 41 målgruppen.

Faglige Seniorer er enige i, at også borgere med en demensdiagnose skal have mulighed for et rehabiliteringsforløb. Vi ønsker, at det skal fremgå af vejledningen, at det sikres det skal være fagligt kvalificerede personale der varetager opgaverne, idet det kræver faglig indsigt at arbejde med demens.

Herudover ønsker vi det fremgår at pårørende skal inddrages i møder om hvilken hjælp der tildeles, såfremt det er muligt, set i forhold til borgerens samtykke.

Til punkt 47 motivation og inddragelse af borgeren.

Faglige Seniorer er enige i, at det er vigtigt borgene inddrages og motiveres til at deltage i rehabilitering. Ligesom det er vigtigt, at pårørende inddrages, hvis modtageren ønsker det.

Faglige seniorer ønsker, at det fremgår af punkt 47, at kommunen skal være aktiv opsøgende i at undersøge om modtageren ønske inddragelse af pårørende, og ligeledes ønsker vi, at pårørende **SKAL** orienteres, hvis borgen ønsker det.

Til punkt 52 inddragelse af private firmaer ved rehabilitering.

Faglige Seniorer skal henlede opmærksomheden på Hjemmehjælpskommissionens anbefaling nr. 20 hvor det fremgår, at medarbejderne hos både kommunale og private leverandører har de nødvendige faglige kompetencer og relevante uddannelser til at udføre de nye opgaver på hjemmehjælpsområdet.

Til punkt 53. opfølgning.

Faglige Seniorer ønsker, at der i forbindelse med opfølgningen, afholdes et møde hvor borgeren inddrages i beslutningen og der er mulighed for pårørende kan deltage, vis borgeren ønsker det.

Til punkt 54. hvis borgeren ikke gennemfører rehabiliteringsforløbet.

Faglige Seniorer er tilfreds med, at det præciseres, at det er borgens behov som er afgørende for hjælp, og ikke om borgeren, uanset grund, gennemfører rehabiliteringen.

Til punkt 60 ansøgerens samlede situation.

Faglige Seniorer ønsker, at det præciseres pårørende og netværk ikke kan tvinges til at løse visiterede, sundhedsfaglige og pleje opgaver.

Til punkt 61 Individuelle mål.

Faglige Seniorer ønsker, at fastsættelse af mål altid sker i samarbejde med modtageren, og at pårørende skal inddrages, hvis modtageren ønsker det.

Til punkt 84 Uddannelse.

Faglige Seniorer skal henlede opmærksomheden på Hjemmehjælpskommissionens anbefaling nr. 20 hvor det fremgår, at medarbejderne hos både kommunale og private leverandører har de nødvendige faglige kompetencer og relevante uddannelser til at udføre de nye opgaver på hjemmehjælpsområdet.

Med venlig hilsen

Lillian Knudsen
Landsformand Faglige Seniorer

Bjarne Salomonsen
Forretningsfører

Brevdato 24-03-2015

Afsender ulro@foa.dk (ulro@foa.dk) Sendt af Ulla Rosenkvist:
ulro@FOA.DK

Modtagere Helle Hammond Jensen (Sagsbehandler, Ældre); Ministeriet for
Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)

Akttitel FOA - Høring vejledning nr 2 SEL - marts 2015.docx

Identifikationsnummer 691922

Versionsnummer 1

Ansvarlig Helle Hammond Jensen

Vedlagte dokumenter Høring vejledning nr 2 SEL - marts 2015.docx
Høring vejledning nr 2 SEL - marts 2015

**Dokumenter uden PDF-
version (ikke vedlagt)**

Udskrevet 16-04-2015

Til: Helle Hammond Jensen (hhj@sm.dk), Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)
Fra: ulro@foa.dk (ulro@foa.dk)
Titel: Høring vejledning nr 2 SEL - marts 2015.docx
Sendt: 24-03-2015 11:28:18
Bilag: Høring vejledning nr 2 SEL - marts 2015.docx;

Hermed FOAs høringssvar til Servicelovens vejledning nr. 2.

Mh

Ulla Rosenkvist
Konsulent

FOA - Fag og Arbejde - Staunings Plads 1-3 1790 København V
Telefon: 46 97 26 26 Direkte: 46 97 24 12 Fax: 46 97 23 00
E-mail: ulro@foa.dk URL: www.foa.dk

- • • Socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Hørings svar til høring om vejledning, hjælp og støtte efter serviceloven (Vejledning 2 til serviceloven)

FOA – Fag og Arbejde takker for henvendelsen og vil gerne benytte sig af muligheden for at kommentere på nærværende høringsudkast.

Vi finder, at vejledningen generelt supplerer det tidligere lovforslag om rehabilitering og hjemmehjælp.

Vi har dog alligevel et par forbedringsforlag til vejledningen.

Hvad, hvis en borger takker nej til rehabilitering?

FOA synes, at vejledningen tager godt fat i vigtigheden af at motivere borgeren til rehabilitering, samt at inddrage borgerens samlede livssituation. Men vi savner en endnu tydeligere fremskrivning af den situation, hvor en borger ikke vil/kan motiveres til at indgå i et rehabiliteringsforløb, og takker nej til rehabiliteringsforløbet. Det ser vi gerne skrevet helt tydeligt. Hvad skal kommunen i den situation tilbyde borgeren af hjælp? Vi ved fra vores medlemmer, der arbejder i ældreplejen, at der konkret vil være borgere, som ikke kan motiveres til at indgå i rehabiliteringsforløb, men som alligevel har brug for hjælp og støtte til personlig eller praktisk hjælp. Disse borgere har ikke nødvendigvis komplekse behov, men vil blot ikke deltage i rehabilitering. Det er vigtigt at få skrevet tydeligt frem, hvilken indsats kommunerne så skal tilbyde disse borgere således, at det ikke er den enkelte medarbejder, der står alene med problematikken ude hos borgeren

Faglig kvalitet og sammenhæng

FOA mener, at for at vi kan opnå faglig kvalitet og sammenhæng i det nære sundhedsvæsen, er det helt centralt, at de medarbejdere, der arbejder med at levere rehabiliterings- og hjemmehjælpsydelse har de faglige kompetencer. Det anbefales ligeledes af hjemmehjælpskommissionens anbefaling nr. 20: " At det fremadrettet sikres, at medarbej-

Dato:

18.03.2015

Dato:

18.03.2015

Sagsnummer:

15/33994

Sagsnummer:

15/33994 15/

Ref.:

kman/ulro
Ref.:
kman/ulro

FOA

Feltkode ændret

1790 - København V
1790 - København V

Telefon 4697 2626
Telefon 4697 2626

Telefax 4697 2300
Telefax 4697 2300

Kontonr. 5301-0476807

Kontonr. 5301-0476807

E-mail
foa@foa.dk
foa@foa.dk
a-kassen@foa.dk
a-kassen@foa.dk

Feltkode ændret

www.foa.dk

- • • *derne hos både kommunale og private leverandører har de nødvendige faglige kompetencer og relevante uddannelser til at udføre de nye opgaver på hjemmehjælpsområdet".*

Der skrives flere steder i vejledningen om at sikre de rette kompetencer, eksempelvis i punkt 52 og 84, og det understreges, at kommunalbestyrelsen skal sikre de rette kompetencer. Men, i et hjemmeplejefelt, hvor der hele tiden stilles flere faglige krav til medarbejderne om at kunne lave faglige observationer, faglige handlinger og tværfagligt samarbejde, så vil FOA understrege vigtigheden af, at personalet skal være uddannet til opgaverne. Hvis det nære sundhedsvæsen skal fungere tæt på borgeren, er dette en vigtig præmis.

Borgere med demens

FOA vil henlede opmærksomheden på, at mange borgere har demens og at denne kurve er stigende. I vejledningens punkt 41 nævnes også borgere med demens. FOA vil her understrege, at det er helt centralt, at personalet har faglig indsigt i at arbejde med borgere med demens, samt kan observere ændringer og symptomer hos borgeren udløst af demens, for at borgeren hurtigt kan få den rette hjælp og behandling.

Pårørende

Der er i vejledningen lagt op til, at pårørende inddrages. I den sammenhæng er det vigtigt, at det understreges i vejledningen, at borgere samtykke til inddragelse af pårørende skal indhentes. Ligeledes, er det vigtigt, at pårørende ikke bliver en del af "arbejdsstyrken". De faglige opgaver med et rehabiliterende sigte, hvor motivation er en præmis, skal ikke overlades til de pårørende, da det er en faglig indsats. Naturligvis skal pårørende inddrages, hvor det giver mening. Men, hvis pårørende i stedet løser opgaverne for borgeren i stedet for at borgeren rehabiliteres, så skaber det ikke livskvalitet eller mulighed for længst muligt i eget liv, da borgeren ikke forbedrer sin funktionsnedsættelse.

Venlig hilsen

Karen Stæhr, Sektorformand

Brevdato 05-03-2015

Afsender Lone Skovgaard Jensen (lsj@forhandlingsfaellesskabet.dk)

Modtagere Helle Hammond Jensen (Sagsbehandler, Ældre); Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)

Akttitel Forhandlingsfællesskabet - Høringssvar - sagnr. 2015-1123

Identifikationsnummer 680032

Versionsnummer 1

Ansvarlig Helle Hammond Jensen

Vedlagte dokumenter Høringssvar - sagnr. 2015-1123
3967.30

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 17-04-2015

Til: Helle Hammond Jensen (hhj@sm.dk), Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)
Cc: Lone Skovgaard Jensen (lsj@forhandlingsfaellesskabet.dk)
Fra: Lone Skovgaard Jensen (lsj@forhandlingsfaellesskabet.dk)
Titel: Høringssvar - sagnr. 2015-1123
Sendt: 05-03-2015 11:34:35
Bilag: 3967.30.pdf;

Til
Ministeriet for børn, ligestilling, integration og sociale forhold

Vedlagt fremsendes Forhandlingsfællesskabets høringssvar over vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)

Med venlig hilsen
f. Eva Agerlin
Lone S. Jensen

Løngangstræde 25, 1.
1468 København K
Direkte tf. 3347 0628
E-mail: lsj@forhandlingsfaellesskabet.dk

Forhandlings
fællesskabet

Ministeriet for børn, ligestilling,
Integration og sociale forhold
e-mail: hhj@sm.dk og sm@sm.dk

Sagsnr.: 3967.29
/lsj
Direkte tlf.nr.: 3347 0615
5. marts 2015

Høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)

Forhandlingsfællesskabet har ved e-mail af 26. februar 2015 modtaget ovenstående i høring med frist for eventuelle bemærkninger den 26. marts 2015.

Forhandlingsfællesskabet har ikke bemærkninger til høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven), idet vejledningsforslaget ikke skønnes at have løn- og ansættelsesmæssige konsekvenser for ansatte i kommuner og regioner.

Forhandlingsfællesskabet henviser til eventuelle høringssvar fra LO, FTF, Akademikerne samt fra Forhandlingsfællesskabets medlemsorganisationer.

Med venlig hilsen

Helle Basse

Eva Agerlin

Brevdato 24-03-2015

Afsender Rødovre Kommune (Janne Egelund Andersen: cn10480@rk.dk)

Modtagere Helle Hammond Jensen (Sagsbehandler, Ældre); Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)

Akttitel FSD - Høring om vejledning om hjælp og støtte efter Serviceloven

Identifikationsnummer 688404

Versionsnummer 1

Ansvarlig Helle Hammond Jensen

Vedlagte dokumenter Høring om vejledning om hjælp og støtte efter Serviceloven
Vejledning 2 til serviceloven
Signaturbevis

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 17-04-2015

Til: Helle Hammond Jensen (hhj@sm.dk), Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)
Fra: Rødovre Kommune (rk@rk.dk)
Titel: Høring om vejledning om hjælp og støtte efter Serviceloven
Sendt: 24-03-2015 09:16:26
Bilag: Vejledning 2 til serviceloven.doc; Signaturbevis.txt;

Til Socialministeriet

Vedlagt høringsvar fra Foreningen af kommunale social-, sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark.

Hilsen

Janne Egelund Andersen

**Foreningen af kommunale
Social-, Sundheds- og
Arbejdsmarkedschefer i
Danmark**

Sekretariatet
Gunnækær 64
2610 Rødovre
Telefon: 36 37 73 43

Til
Ministeriet for børn, ligestilling, integration og
sociale forhold
sm@sm.dk
hhj@sm.dk

20. marts 2015

Høring om vejledning om hjælp og støtte efter Serviceloven (vejledning 2 til serviceloven).

Foreningen af kommunale social-, sundheds- og arbejdsmarkedschefer i Danmark har med interesse læst den fremsendte vejledning 2 til Serviceloven og har nedenstående få bemærkninger:

Vejledningen understøtter den lovændring, der er omkring Serviceloven § 83 a og sætter endvidere fokus på tværfagligheden og helhedssynet omkring borgeren, hvilket vi naturligvis støtter op om.

Derudover giver vejledningen yderligere mulighed for inddragelse og samarbejde med frit valgs - leverandørerne omkring rehabilitering.

Vi bemærker, at vejledningen ikke tilstrækkeligt forklarer, hvordan tværfagligheden og helhedssynet skal praktiseres med f.eks. hjælpemidler, som er af midlertidig karakter. Det konflikter med Servicelovens § 112, der kræver en varig lidelse. Der mangler redegørelse for, hvordan hjælpemidler og rehabilitering skal understøtte hinanden.

Derudover kan vejledningen give anledning til spørgsmål omkring forholdet til Servicelovens § 94, da nogle kommuner i forbindelse med udbud af hjemmehjælp reelt kan have valgt at medarbejderne hos leverandørerne skal være sundhedsfagligt uddannet og med særlige kompetencer inden for rehabilitering. Dvs. der kommer en gråzone i forhold til, om borgeren rent faktisk har frit valg mht. at vælge en person til udførelse af hjælpen efter § 83.

Det samme er gældende for de borgere, hvor kommunen vælger at bevilge § 83 hjælp som økonomisk støtte (Servicelovens § 95.1).

Med venlig hilsen

Helle Linnet
Landsformand

Certifikat fundet : Ja

Certifikatindehaver:

SERIALNUMBER=CVR:65307316-UID:1101472652048 + CN=RØDOVRE KOMMUNE - RØDOVRE
KOMMUNE, O=RØDOVRE KOMMUNE // CVR:65307316, C=DK

Certifikatsteder:

CN=TRUST2408 OCES CA II, O=TRUST2408, C=DK

Dato for modtagelse : Tue Mar 24 09:15:16 CET 2015

Dato for signaturkontrol : Tue Mar 24 09:16:21 CET 2015

Resultat af signaturkontrol : OK

Var meddelelsen uændret? : Ja

Var meddelelsen krypteret? : Ja, S/MIME/2048bit

Var certifikatet gyldigt? : Ja

Var certifikatet revokeret? : Nej

Var certifikatet betroet? : Ja

Brevdato 26-03-2015

Afsender Mads Pedersen (mped@humanrights.dk) Sendt af
mped@Humanrights.dk

Modtagere Helle Hammond Jensen (Sagsbehandler, Ældre); Ministeriet for
Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)

Akttitel Institut for Menneskerettigheder - Høring om vejledning om hjælp
og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)

Identifikationsnummer 689599

Versionsnummer 1

Ansvarlig Helle Hammond Jensen

Vedlagte dokumenter Høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven
(vejledning 2 til serviceloven)
Høringssvar - vejledning 2 til serviceloven

**Dokumenter uden PDF-
version (ikke vedlagt)**

Udskrevet 17-04-2015

Til: Helle Hammond Jensen (hhj@sm.dk), Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)
Fra: Mads Pedersen (mped@humanrights.dk)
Titel: Høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)
Sendt: 26-03-2015 08:40:49
Bilag: Høringssvar - vejledning 2 til serviceloven.pdf;

Jeres j.nr.: 2015-1123

Vedlagt fremsendes Institut for Menneskerettigheders høringssvar.

Med venlig hilsen

INSTITUT FOR
MENNESKE
RETTIGHEDER

MADS PEDERSEN
SPECIALKONSULENT, CAND. JUR

TELEFON 3269 8888
MOBIL 9132 5733

LIGEBEHANDLING
WILDERS PLADS 8K | DK- 1403 KØBENHAVN K

MPED@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK | HANDICAPKONVENTION.DK

Ministeriet for børn, ligestilling,
integration og sociale forhold

Att.: Helle Hammond Jensen

hj@sm.dk og sm@sm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE 3269 8905
MOBIL 3269 8905
MAF@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

J. NR. 540.10/31724/MPED

26. MARTS 2015.

HØRING OVER VEJLEDNING OM HJÆLP OG STØTTE EFTER SERVICELOVEN (VEJLEDNING 2 TIL SERVICELOVEN)

Ministeriet for børn, ligestilling, integration og sociale forhold har ved brev af 26. februar 2015 anmodet om eventuelle bemærkninger til vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven).

Instituttet udgav i 2014 en rapport med navnet "Ret til at være forældre". Rapporten afdækkede bl.a. de praktiske og retlige problemer i forhold til at yde støtte til forældre med handicap med henblik på at undgå tvangsfjernelse af forældrenes børn. Rapporten anbefaler bl.a., at man i lovgivningen tydeliggør, at kommunen skal yde den nødvendige kompensation og støtte til forældre med handicap, før kommunen udarbejder en forældrekompetenceundersøgelse med henblik på eventuel tvangsfjernelse. Ministeren har efterfølgende udtalt, at han ville undersøge, om vejledningerne til kommunerne er klare nok, og om hjælpemuligheder er beskrevet godt nok. Instituttet opfatter nærværende forslag til ændring af vejledning 2 til serviceloven som en opfølgning på bl.a. dette. Instituttet har på denne baggrund følgende bemærkninger:

Det fremgår ikke direkte af serviceloven, at en forælder har ret til hjælp til at varetage sin forælderrolle og/eller til at udvikle sine forældrekompetencer. Der er imidlertid en række af servicelovens konkrete bestemmelser, som giver en forælder med handicap ret til pasning af børn samt til socialpædagogisk bistand. Ordningen med borgerstyret personlig assistance (BPA) har ydermere til formål at sikre, at borgerens og dermed også en forælders samlede hjælpebehov dækkes.

Selvom lovgivningen i store træk giver mulighed for, at forældre med handicap kan få den nødvendige støtte og kompensation for at kunne varetage deres forælderrolle, viser Institutets rapport fra 2014, at der ikke altid foretages den nødvendige kompensationsundersøgelse og ydes den nødvendige støtte *inden* forældrenes kompetencer som forældre undersøges. Dette øger risikoen for, at forældre med handicap får tvangsfjernet deres børn i tilfælde, hvor tvangsfjernelse ikke ville have været nødvendig, hvis forældrene havde fået den nødvendige støtte.

Ministeriets forslag til ændring af vejledning 2 til serviceloven lægger op til, at det i forhold til § 85 bemærkes, at bestemmelsen bl.a. kan anvendes til at yde understøttende foranstaltninger for forældre omfattet af målgruppen i forbindelse med varetagelsen af forælderrollen, herunder støtte til udvikling af færdigheder, hvis den pågældende som forælder har behov herfor. Det er derudover præciseret, at der kan være behov for at vurdere, om vedkommende, med f.eks. socialpædagogisk støtte, vil være i stand til at varetage forælderrollen eller om der er behov for andre former for kompensation, f.eks. § 83 til praktisk støtte og hjælp i hjemmet.

Institutet anser det for positivt, at ministeriet har indarbejdet udtrykkelige bemærkninger om støtte til forældre med handicap i forhold til at varetage forælderrollen. Da ændringerne først og fremmest skal virke som et pædagogisk værktøj for kommunerne, er det imidlertid oplagt at gøre endnu mere for at tydeliggøre samspillet mellem voksenbestemmelserne i serviceloven og reglerne om tvangsfjernelse, herunder reglerne om forældrevevneundersøgelser.

For at sikre, at kommunerne i alle relevante tilfælde er opmærksomme på dette samspil, burde der oprettes et særskilt kapitel i vejledningen, der omhandler "hjælp og støtte til forældre, der på grund af handicap har behov for hjælp eller særlig støtte til at være forældre". Et samlet og selvstændigt kapitel om dette emne ville mindske risikoen for, at afgørelser om tvangsfjernelse foretages uden forudgående afklaring af forældrenes støttebehov. Der bør i den forbindelse henvises til et sådant kapitel i vejledning 3 og 5 til serviceloven.

Hvis der ikke oprettes et selvstændigt kapitel som beskrevet ovenfor, bør der i stedet knyttes bemærkninger til samtlige bestemmelser, der omhandler hjælp og støtte efter serviceloven og ikke alene § 85, ligesom der bør indsættes henvisninger til disse bestemmelser i vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier (vejledning 3 til serviceloven).

Der henvises til sagsnr.: 2015-1123.

Venlig hilsen

Mads Pedersen

Brevdato 27-03-2015

Afsender Sophie Leth-Møller (SLM@kl.dk)

Modtagere Helle Hammond Jensen (Sagsbehandler, Ældre); Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)

Akttitel KL's høringssvar på vejledning til serviceloven

Identifikationsnummer 690225

Versionsnummer 1

Ansvarlig Helle Hammond Jensen

Vedlagte dokumenter Att. Helle Hammond Jensen KL's høringssvar på vejledning til serviceloven
img-327110255-0001

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 17-04-2015

Til: Helle Hammond Jensen (hhj@sm.dk), Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)
Fra: Sophie Leth-Møller (SLM@kl.dk)
Titel: Att. Helle Hammond Jensen: KL's høringssvar på vejledning til serviceloven
Sendt: 27-03-2015 11:12:29
Bilag: img-327110255-0001.pdf;

Kære Helle Hammond Jensen

Hermed KL's høringssvar på vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning nr. 2)
KL vil gerne takke for muligheden for at afgive høringssvar.

Med venlig hilsen
Sophie Leth-Møller

Konsulent
KL
Center for Social og Sundhed
Weidekampsgade 10
2300 København S

T 33 70 33 97
E slm@kl.dk

Ministeriet for børn, ligestilling, integration og sociale forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K

Høringssvar til vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning nr. 2)

Den 27. marts 2015

Sags ID: SAG-2015-01684
Dok.ID: 1994606

KL har den 26. februar 2015 modtaget høringsmateriale vedrørende vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven).

SLM@kl.dk
Direkte
Mobil 2083 8692

KL tager forbehold for senere politisk behandling og for de økonomiske konsekvenser af forslaget.

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1/3

Baggrund for ændring af vejledningen

Ændring af vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven) følger af lov om ændring af social service om rehabiliteringsforløb og hjemmehjælp m.v. (lov nr. 1524 af 27. december 2014). I loven introduceres § 83 a, som forpligter kommunalbestyrelsen til at tilbyde et tidsafgrænset, korterevarende og målorienteret rehabiliteringsforløb forud for vurderingen af behov for hjælp efter § 83, hvis rehabiliteringsforløbet vurderes at kunne forbedre modtagerens funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjemmehjælp. Loven forpligter endvidere kommunalbestyrelsen til at fastsætte individuelle mål for den enkelte modtager i forhold til hjælp efter § 83. Samtidig er sondringen mellem midlertidig og varig personlig og praktisk hjælp samt kontaktpersonsordningen blevet ophævet.

Ændring af vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven har på den baggrund introduceret et nyt kapitel om § 83 a og ændret afsnittet vedrørende § 83. Samtidigt er afsnittet om § 89 stk. 2 blevet ophævet og afsnittet om betaling blevet ændret, som følge af ophævelsen af sondringen mellem midlertidig og varig hjemmehjælp.

Generelle bemærkninger til ændringer i vejledningen

KL er som udgangspunkt positivt indstillet over for ændringerne i vejledningen, som de fremstår i deres nuværende form.

Ændringerne understøtter lovens fokus på en rehabiliterende og målrettet indsats over for borgere med funktionsnedsættelse, som modtager personlig og praktisk hjælp efter serviceloven. § 83a og ændringen af § 83 betyder, at den enkelte borger sættes i centrum og individuelle behov og udfordringer mødes med individuelle mål for hjælpen.

KL finder det positivt, at vejledningen lægger vægt på en fleksibel tilrettelæggelse af rehabiliteringsforløb, hvor kommunen har mulighed for at justere indsatsen undervejs, hvis borgerens vilkår ændres. Hvis kommunen skal kunne tilrettelægge et individuelt forløb for den enkelte borger, er fleksibiliteten i forhold til indsatser og tidsramme afgørende.

KL har endvidere en række mere konkrete bemærkninger til ændringerne i vejledningen.

Konkrete bemærkninger til ændringer i vejledningen

Vejledning vedrørende § 83 a

Det er vigtigt, at et rehabiliteringsforløb sker i samarbejde mellem borger og kommune. I vejledningen lægges vægt på, at målet for det enkelte rehabiliteringsforløb skal fastsættes i en dialog mellem borger og kommune, således borgerens egne ønsker til funktionsniveau kommer i centrum for indsatsen.

Der rejser sig imidlertid en særlig problemstilling i forhold til borgere, som har svært ved at finde motivationen for et rehabiliteringsforløb.

Spørgsmålet berøres i afsnit 47 'motivation' og afsnit 54 'hvis borgeren ikke gennemfører et rehabiliteringsforløb'

KL mener, at vejledningen i sin nuværende form finder balancen mellem hensynet til den enkelte borger og kommunen som ansvarlig myndighed. Det er vigtigt, at alle borgere føler sig trygge og er motiverede for at deltage i et rehabiliteringsforløb. Som beskrevet i vejledningen, skal kommunen tilrettelægge et helhedsorienteret forløb, som tager udgangspunkt i den enkeltes ressourcer og konkrete situation. Det må imidlertid være kommunen, der som ansvarlig myndighed, i sidste ende har beslutningskompetencen til at træffe afgørelse om, hvornår et

rehabiliteringsforløb ikke kan gennemføres. KL finder ikke her, at § 83 a adskiller sig fra de andre bestemmelser i serviceloven.

KL vil derfor gerne forbeholde sig muligheden for at komme med efterfølgende kommentarer til vejledningen, hvis den nuværende udformning af afsnit 47 og 54 ændres.

Vejledning vedrørende § 85

Det foreslås i vejledningens punkter 22 og 25, at det indføres, at socialpædagogisk bistand, jf. servicelovens § 85 bl.a. kan anvendes til at yde understøttende foranstaltninger for forældre med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer i forbindelse med varetagelsen af forælderrollen, og at bistandens art kan bestå af støtte i forbindelse med varetagelsen af forælderrollen, herunder støtte til udvikling af færdigheder, hvis den pågældende som forælder har behov herfor.

KL foreslår, at vejledningsteksten præciseres, så det tydeligt fremgår, at forældrene kan få støtte *for at kunne* varetage forælderrolle. KL antager, at støtten skal kunne gives fordi forældrene pga. deres nedsatte funktionsevne har udfordringer med at varetage forælderrollen.

Hvis det besluttes at bevare de foreslåede ændringer til punkterne 22 og 25, foreslår KL, at det i vejledningen præciseres, hvordan støtte til varetagelse af forælderrollen efter § 85 er relateret til øvrige muligheder for at understøtte forældre med nedsat funktionsevne i at kunne varetage forælderrollen, herunder fx støtte efter servicelovens §§ 83, 84 og 100.

Med venlig hilsen

Tina Wahl

Brevdato 26-03-2015

Afsender Stella Bangsbo (sb@kost.dk)

Modtagere Helle Hammond Jensen (Sagsbehandler, Ældre); Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)

Akttitel Kost & Ernæringsforbundet - Høringssvar om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven

Identifikationsnummer 690024

Versionsnummer 1

Ansvarlig Helle Hammond Jensen

Vedlagte dokumenter Høringssvar om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven
150326 Høringssvar Vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven
Signaturbevis

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 17-04-2015

Til: Helle Hammond Jensen (hhj@sm.dk), Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)
Fra: Stella Bangsbo (sb@kost.dk)
Titel: Høringssvar om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven
Sendt: 26-03-2015 11:27:09
Bilag: 150326 Høringssvar Vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven.pdf; Signaturbevis.txt;

Vedhæftet forbundet høringssvar om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven.

Med venlig hilsen

Stella Bangsbo
Sekretær for formand Ghita Parry
Politisk afdeling

Holmbladsgade 70
2300 København S
T: 3163 6600

D: 3163 6672
E: sb@kost.dk

www.kost.dk
facebook.com/forbundet

Denne mail er blevet scannet af <http://www.comendo.com> og indeholder ikke virus!

---

kost & ernæringsforbundet
mestre i mad & sundhed

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold
Holmens Kanal 22
1060 København K.

Høringssvar: Vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven

26. marts 2015

Ministeriet har d. 26. februar 2015 fremsendt udkast til ændring af vejledning nr. 9441 af 24. juni 2014 om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven), som følge af:

- Lov nr. 1524 af 27. december 2014 om lov om ændring af lov om social service om rehabiliteringsforløb og hjemmehjælp m.v.
- bekendtgørelse nr. 1575 af 27. december 2014 om kvalitetsstandarder for hjemmehjælp, rehabiliteringsforløb og træning efter servicelovens §§ 83, 83 a og 86
- bekendtgørelse nr. 1576 af 27. december 2014 om betaling for generelle tilbud og for tilbud om personlig og praktisk hjælp m.v. efter servicelovens §§ 79, 83 og 84.

Kost & Ernæringsforbundet

Holmbladsgade 70
2300 København S

M: 24 25 78 03
E: gp@kost.dk

www.kost.dk
facebook.com/forbundet

J. nr.: 20148

Som beskrevet i Kost & Ernæringsforbundets høringssvar til ændring af lov om social service, fremsendt d. 15. september 2014, tog vi positivt imod intentionerne om at sætte ind med korte helhedsorienterede og tværfaglige rehabiliteringsforløb.

Vi pointerede vigtigheden i at kunne sætte hurtigt ind i forhold til kost og ernæring som en del af rehabilitering, da vi ved, at netop dette har stor betydning for menneskers funktionsevne og livskvalitet. Vi italesatte derfor, at der bør være forpligtende foranstaltninger for kost og ernæring i den kommunale tilrettelæggelse af rehabiliteringsforløb.

Kost & Ernæringsforbundet efterlyser indskrivning af kerneopgaver vedr. ernæring, mad og måltider i nærværende vejledning

Mad og måltider har indflydelse på ernæringstilstand. Ernæringstilstand har indflydelse på livskvalitet og funktionsevne. På sygdomsforløb, genoptræning og rehabilitering. Næring er forudsætning for liv. Derfor foreslår vi,

at der i nærværende vejledning beskrives vigtigheden i en kobling mellem mad, måltider og ernæring med genoptræning og rehabilitering.

Det er ønskeligt, at vejledningen fremhæver ernæring, mad og måltider som betydningsfuld i forhold til vellykket rehabilitering og borgerens fysiske, psykiske og sociale funktionsevne. F.eks er det afgørende, at ernæring, mad og måltider ikke alene beskrives som madservice, men foldes ud til at rumme handleplaner, der omfatter systematisk screening, ernæringsplaner, visitation af rette kostform og sikring af korrekt og tilgængelig forplejningstilbud – som en fast del af rehabilitering. Mad, måltider og de praktiske hverdagsgøremål omkring maden kan være med til at skabe livskvalitet og sociale relationer.

De få og afmålte krav, vejledningen opstiller til madservice, står i skarp kontrast til bekendtgørelsens intentioner om helhedssyn på borgerens behov og udfordringer

Et eksempel på dette er forholdet mellem pris og de gældende anbefalinger, beskrevet i 'Anbefalinger for den danske institutionskost'. Her er beskrevet, at kost til småtspisende (som i udgangspunkt må forventes at være en borger, der af den ene eller anden grund er svækket, og højst sandsynligt gør brug af mange kommunale ydelser) skal indeholde seks måltider, og at halvdelen af energien bør komme fra mellemmåltider. Dette står i skarp kontrast til Afsnit VII **Betaling for tilbud efter servicelovens kap. 16**, hvor madservice beskrives som et tilbud, der dækker et middagsmåltid til en normal spisende.

Sufficient næringsindtag forudsætter ikke alene et måltid mad, men at rammer omkring ernæring, mad og måltider også bliver tænkt ind i rehabilitering. Ernæring, mad og måltider er ikke godt nok beskrevet i nærværende vejledning, når den eneste handlemulighed, den kommunale medarbejder har for at imødekomme borgerens behov og udfordringer, er visitering til madservice. Det er derfor problematisk, at der ikke er økonomisk råderum ift., at madservice også kan omfatte ernæringsterapi.

Kost & ernæringsforbundet opfordrer derfor til

- at vejledningen i højere grad skitserer, hvad en dækkende dag- og døgnforplejning indeholder under henvisning til Anbefalinger for den danske institutionskost (som pt. er under revision)
- at screening, ernæringsterapi samt ernæring, mad og måltider bliver skrevet ind som et opmærksomhedspunkt under genoptræning og rehabilitering, og at kostfaglige, såsom professionsbachelorer i ernæring og sundhed og kliniske diætister benævnes som relevant personale i det tværfaglige samarbejde med borgeren.

Vi er mange interessenter der for nuværende arbejder på at forbedre løsningen af de kommunale sundhedsopgaver indenfor ældreområdet. Kost & ernæringsforbundet har en klar forventning om, at vi indenfor en kort årerække kan præsentere nye metoder og redskaber til tværfaglig og helhedsorienteret samarbejde med borgeren og pårørende. Også omkring ernæring, mad og måltider.

Kost & ernæringsforbundet organiserer cirka 8.000 kost-, ernærings- og sundhedsfaglige, der alle med udgangspunkt i ernæring, mad og måltider arbejder med forebyggelse, sundhedsfremme, behandling og rehabilitering.

Med venlig hilsen

Ghita Parry
Formand

Certifikat fundet : Ja

Certifikatindehaver:

SERIALNUMBER=CVR:23972913-UID:77831323 + CN=Kost & Ernæringsforbundet - Kost & Ernæringsforb,
O=Kost & Ernæringsforbundet // CVR:23972913, C=DK

Certifikatudsteder:

CN=TRUST2408 OCES CA I, O=TRUST2408, C=DK

Dato for modtagelse : Thu Mar 26 11:25:44 CET 2015

Dato for signaturkontrol : Thu Mar 26 11:26:57 CET 2015

Resultat af signaturkontrol : OK

Var meddelelsen uændret? : Ja

Var meddelelsen krypteret? : Ja, S/MIME/2048bit

Var certifikatet gyldigt? : Ja

Var certifikatet revokeret? : Nej

Var certifikatet betroet? : Ja

Brevdato 20-03-2015

Afsender Region Hovedstaden (Niels Kasper Jørgensen:
niels.kasper.joergensen@regionh.dk)

Modtagere Helle Hammond Jensen (Sagsbehandler, Ældre); Ministeriet for
Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)

Akttitel Nationalt videnscenter for Demens - Bemærkninger til høring om
vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til
serviceloven)

Identifikationsnummer 687227

Versionsnummer 1

Ansvarlig Helle Hammond Jensen

Vedlagte dokumenter Bemærkninger til høring om vejledning om hjælp og støtte efter
serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)
bemærkninger til høring vedrørende vejledning om hjælp og støtte
efter serviceloven NVD
Signaturbevis

**Dokumenter uden PDF-
version (ikke vedlagt)**

Udskrevet 17-04-2015

Til: Helle Hammond Jensen (hhj@sm.dk), Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)
Fra: Region Hovedstaden (regionh@regionh.dk)
Titel: Bemærkninger til høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)
Sendt: 20-03-2015 11:39:14
Bilag: bemærkninger til høring vedrørende vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven NVD.docx; Signaturbevis.txt;

Til Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold

Hermed Nationalt Videnscenter for Demens' bemærkninger til Udkast til ændring af vejledning nr. 9441 af 24. juni 2014 om hjælp og støtte efter serviceloven

Venlig hilsen

Kasper Jørgensen, neuropsykologisk fagkonsulent
Nationalt Videnscenter for Demens
Tlf 3545 7947
www.videnscenterfordemens.dk

Postadresse

Rigshospitalet, afsnit 6911
Blegdamsvej 9
2100 København Ø

Besøgsadresse

Rigshospitalet, afsnit 6922
Rockefeller Komplekset
Indgang 69
Juliane Maries Vej 28-30
2100 København Ø

Denne e-mail indeholder fortrolig information. Hvis du ikke er den rette modtager af denne e-mail eller hvis du modtager den ved en fejltagelse, beder vi dig venligst informere afsender om fejlen ved at bruge svarfunktionen. Samtidig bedes du slette e-mailen med det samme uden at videresende eller kopiere den.

20. marts 2015

Fra: Nationalt Videnscenter for Demens

Til: Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold

Vedrørende: Høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)

Nationalt Videnscenter for Demens takker for invitationen til at afgive høringssvar vedrørende det fremsendte udkast til ændring af vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven.

Vi har følgende bemærkninger til vejledningen:

Vedrørende sletning af kapitel 9. Fast kontaktperson

Vi ser en mulig risiko for, at denne ændring af Serviceloven kan medføre en forringelse af vilkårene for personen med demens, der i højere grad end de fleste andre ældre kan have svært ved at forholde sig til flere forskellige kontaktpersoner.

Vedrørende afsnit XI, Kapitel 62, Demens

Socialstyrelsens rolle i indsatsen overfor personer med demens er relevant beskrevet. Men da indsatsen overfor personer med demens ikke alene bør ses som en social indsats, vil vi foreslå at også Sundhedsstyrelsens rolle omtales – jf. beskrivelsen heraf i Sundhedsloven.

Vi bemærker, at patienter med fysiske symptomer og somatiske sygdomme, der kan forveksles med demenssygdomme eller øge risikoen for akutte forvirringstilstande (delir), ikke er omtalt i dette kapitel.

Kontaktperson: Kasper Jørgensen, neuropsykologisk fagkonsulent
e-mail: niels.kasper.joergensen@regionh.dk, tlf. 3545 7947

Certifikat fundet : Ja

Certifikatindehaver:

SERIALNUMBER=CVR:29190623-UID:1166439214102 + CN=Region Hovedstaden - Region Hovedstaden,
O=Region Hovedstaden // CVR:29190623, C=DK

Certifikatudsteder:

CN=TRUST2408 OCES CA II, O=TRUST2408, C=DK

Dato for modtagelse : Fri Mar 20 11:38:11 CET 2015

Dato for signaturkontrol : Fri Mar 20 11:39:12 CET 2015

Resultat af signaturkontrol : OK

Var meddelelsen uændret? : Ja

Var meddelelsen krypteret? : Ja, S/MIME/2048bit

Var certifikatet gyldigt? : Ja

Var certifikatet revokeret? : Nej

Var certifikatet betroet? : Ja

Brevdato 25-03-2015

Afsender Gitte Landors (gla@danskerhverv.dk)

Modtagere Helle Hammond Jensen (Sagsbehandler, Ældre)

Akttitel Selveje Danmark - Vedr. høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)

Identifikationsnummer 690028

Versionsnummer 1

Ansvarlig Helle Hammond Jensen

Vedlagte dokumenter Vedr. høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)
Høringssvar Selveje Danmark

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 17-04-2015

Til: Helle Hammond Jensen (hhj@sm.dk)
Fra: Gitte Landors (gla@danskerhverv.dk)
Titel: Vedr. høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)
Sendt: 25-03-2015 14:49:16
Bilag: Høringssvar Selveje Danmark.pdf;

Kære jer

Hermed fremsendes høringssvar fra Selveje Danmark.

Bedste hilsner

Gitte Landors
Konsulent

SELVEJE DANMARK

Børsen
1217 København K
M 9133 5850
F 3374 6238

*Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att.: hhj@sm.dk*

25. marts 2015

Vedrørende høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)

Selveje Danmark har modtaget overnævnte udkast til ændret vejledning 2 til serviceloven.

Vi vil i denne anledning henvise til høringssvar fra vores samarbejdspartner Dansk Erhverv, hvis synspunkter vi i denne sammenhæng deler.

Med venlig hilsen

Gitte Landors
Konsulent
Selveje Danmark

Brevdato 24-03-2015

Afsender Line Hansen (lh@sl.dk)

Modtagere Helle Hammond Jensen (Sagsbehandler, Ældre); Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)

Akttitel Socialpædagogerne høringsvar: Vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven

Identifikationsnummer 688402

Versionsnummer 1

Ansvarlig Helle Hammond Jensen

Vedlagte dokumenter Høringsvar Vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven [Captia] Vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (DOK2429052)

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 17-04-2015

Til: Helle Hammond Jensen (hhj@sm.dk), Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)
Fra: Line Hansen (lh@sl.dk)
Titel: Høringssvar: Vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven
Sendt: 24-03-2015 09:32:21
Bilag: [Captia] Vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (DOK2429052).pdf;

Se vedhæftede høringssvar fra Socialpædagogernes Landsforbund

Venlig hilsen

Line Hansen

Sekretær
Socialpædagogernes Landsforbund
Fag & socialpolitik
Direkte telefon: 72 48 68 60

Hvis der er en vedhæftet fil, der hedder "fesdPacket.xml", så se bort fra den - den er ikke til noget!

SOCIALPÆDAGOGERNE

Det er os med overenskomster og faglige fællesskaber

ErDuOK.dk

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold

Departementet

Holmens Kanal 22

1060 København K

Att.: Helle Hammond Jensen

Girokonto 402-3951

Ref. LAB/lh

Dok.nr. 2429052

Mail: sm@sm.dk og hhj@sm.dk

Sag.nr. 2015-SLCSFA-01927

24. marts 2015

Høring over udkast til Vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven) – Udkast til ændring af vejledning nr. 9441 af 24. juni 2014 om hjælp og støtte efter serviceloven

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold har den 26. februar 2015 bedt Socialpædagogernes Landsforbund om eventuelle bemærkninger til vejledning nr. 2 om hjælp og støtte efter serviceloven. Forslag til ændringerne i vejledningen vedrører primært servicelovens § 83, et nyt kapitel om servicelovens § 83 a, sletning af kapitel om fast kontaktperson, som er ophævet med § 89, stk. 2 og ændring af afsnittet om betaling, da der ikke længere opkræves betaling for midlertidig og praktisk hjælp.

Med indførelsen af § 83 a i serviceloven er kommunerne pr. 1. januar 2015 blev forpligtiget på - før en vurdering af en borgers behov for personlig og praktisk hjælp samt madservice efter § 83 i serviceloven - at tilbyde borgeren et tidsafgrænset, korterevarende og målorienteret rehabiliteringsforløb, hvis det vurderes, at modtageren kan forbedre sin funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjælp efter § 83.

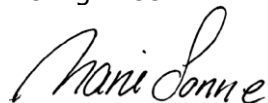
§ 85 om socialpædagogisk støtte og § 83 a om rehabiliteringsforløb med henblik på personlig og praktisk hjælp i hjemmet er i lovtæksten to selvstændige paragrafer. I vejledningen adskilles socialpædagogisk støtte og rehabiliteringsforløb, og der henvises fx under § 85 om at være opmærksom på et evt. rehabiliteringsforløb efter § 83 a. Socialpædagogerne mener ikke, at der alene bør være tale om et opmærksomhedspunkt, og at de to indsatser nødvendigvis er sideløbende indsatser. I mange tilfælde kan socialpædagogisk støtte med fordel være en væsentlig del af et rehabiliteringsforløb fx i form af støtte til at modarbejde ensomhed og støtte til mestring af en hverdag med en funktionsnedsættelse eller kronisk sygdom. Med et rehabiliteringsforløb er der tale om helhedsorienterede og tværfaglige indsatser og fokus på at forbedre borgerens funktionsevne bør, som det ellers fremgår af vejledningen, tolkes bredt socialt, mentalt og fysisk.

Af vejledningens kapitel 8, pkt. 47 fremgår det, at rehabiliteringsforløbet skal baseres på en konstruktiv dialog, ligesom dialog efterfølgende nævnes flere steder i vejledningen. For at et rehabiliteringsforløb kan blive vellykket og succesfyldt, har det afgørende betydning, at forløb og mål aftales sammen med borgeren, og at borgeren godkender målene. Socialpædagogerne anbefaler derfor, at der i vejledningen i højere grad fremhæves et fokus på samarbejde og inddragelse af borgeren. Det bør ikke være kommunen alene, som det fremgår af kapitel 9, pkt. 61, der fastsætter de individuelle mål, men derimod kommunen i samarbejde med borgeren, såvel som det bør sikres, at borgeren er indforstået med målene.

I Socialpædagogernes høringssvar til lovforslag om ændring af § 83 fra september 2014 fremhævede vi vores bekymring for, hvorvidt der var tale om en pligt for borgerne at deltage i et rehabiliteringsforløb. Vi er derfor meget positive overfor, at det af vejledningen fremgår, at dette ikke gør sig gældende.

Socialpædagogerne bemærker endvidere, at der i vejledningens kapitel 5 om socialpædagogisk indsats under formål er tilføjet et fokus på, at bestemmelsen kan anvendes til bl.a. at yde understøttende foranstaltninger for forældre omfattet af målgruppen i forbindelse med varetagelsen af forælderrollen. Vi bifalder, at der på den måde fremhæves potentialet i at yde socialpædagogisk støtte til en tidlig og forebyggende indsats i familien.

Venlig hilsen

Marie Sonne
Forbunds næstformand

Brevdato 26-03-2015

Afsender Lise Sørensen / SUFO (ls@sufo.dk)

Modtagere Helle Hammond Jensen (Sagsbehandler, Ældre); Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)

Akttitel SUFO - Høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)

Identifikationsnummer 689598

Versionsnummer 1

Ansvarlig Helle Hammond Jensen

Vedlagte dokumenter Høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 17-04-2015

Til: Helle Hammond Jensen (hhj@sm.dk), Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)
Cc: adprisak@gmail.com (adprisak@gmail.com)
Fra: Lise Sørensen / SUFO (ls@sufo.dk)
Titel: Høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)
Sendt: 26-03-2015 09:18:23

Til ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale forhold

Ministeriets Sagsnr. 2015-1123

SUFO takker for muligheden for at afgive høringssvar til ændring af servicelovens Vejledning nr. 2 i afsnittene om rehabiliteringsforløb og hjemmehjælp. SUFO har ingen bemærkninger til vejledningen.

Med venlig hilsen

Lise Sørensen
Faglig sekretær
SUFO

Jernbane Allé 54, 3. th.
2720 Vanløse

Tlf.: 38 77 01 60
Direkte nr.: 38 77 01 64
Mail: ls@sufo.dk
www.sufo.dk

Brevdato 26-03-2015

Afsender Olav Felbo (of@aeldresagen.dk)

Modtagere Helle Hammond Jensen (Sagsbehandler, Ældre); Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)

Akttitel Ældre Sagens høringssvar vedr. udkast til vejledning om ændringer i serviceloven (hverdagsrehabilitering mv.) marts 2015

Identifikationsnummer 689626

Versionsnummer 1

Ansvarlig Helle Hammond Jensen

Vedlagte dokumenter Ældre Sagens høringssvar vedr. udkast til vejledning om ændringer i serviceloven (hverdagsrehabilitering mv.) marts 2015
Høringssvar vejledning hverdagsrehabilitering marts 2015

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 17-04-2015

Til: Helle Hammond Jensen (hhj@sm.dk), Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)
Cc: Annette Bo (ab@aeldresagen.dk)
Fra: Olav Felbo (of@aeldresagen.dk)
Titel: Ældre Sagens høringssvar vedr. udkast til vejledning om ændringer i serviceloven (hverdagsrehabilitering mv.) marts 2015
Sendt: 26-03-2015 12:14:52
Bilag: Høringssvar vejledning hverdagsrehabilitering marts 2015.docx;

Kære Helle Hammond Jensen,

Hermed fremsendes Ældre Sagens kommentarer til udkast til vejledning om ændringer i serviceloven (hverdagsrehabilitering mv.), marts 2015.

Venlig hilsen
Olav Felbo

Chefkonsulent
Direkte telefonnr: 33 96 86 30
E-mail: of@aeldresagen.dk

Ældre Sagen • Nørregade 49 • 1165 København K • Tlf. 33 96 86 86 • Fax 33 96 86 87 •
www.aeldresagen.dk

Please consider the environment before printing this e-mail!

Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold.

Att.: Helle Hammond Jensen via hj@sm.dk og sm@sm.dk.

26. marts 2015

Høringssvar vedr. udkast til ændring af vejledning nr. 9441 af 24. juni 2014 om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven), som følge af ændring af:

- Lov nr. 1524 af 27. december 2014 om lov om ændring af lov om social service om rehabiliteringsforløb og hjemmehjælp m.v., samt
- bekendtgørelse nr. 1575 af 27. december 2014 om kvalitetsstandarder for hjemmehjælp, rehabiliteringsforløb og træning efter servicelovens §§ 83, 83 a og 86, og
- bekendtgørelse nr. 1576 af 27. december 2014 om betaling for generelle tilbud og for tilbud om personlig og praktisk hjælp m.v. efter servicelovens §§ 79, 83 og 84.

Ældre Sagen takker for muligheden for at kommentere på udkastet til vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven. Vi har i det følgende især set på forholdene vedr. rehabiliteringsforløb og hjemmehjælp.

Som det også er fremgået af den offentlige debat og vores tidligere høringssvar vedr. lovgivningen på området, mener vi rehabiliteringsforløb kan være til stor gavn for mange ældre. Det kan sikre større grad af uafhængighed og en væsentligt forbedret livskvalitet for den enkelte ældre.

Ældre Sagen har igennem lang tid kæmpet for, at den ældre får afgørende indflydelse på hverdagsrehabiliteringsforløbet. Det er afgørende for ældres motivation, som igen er fundamentet for et succesfuldt forløb. Der er i løbet af lovgivningsprocessen sket fremskridt, som selv om det ikke har bragt os helt i mål, dog har betydet en præcisering af kommunernes forpligtigelse i forhold til at vurdere behovet for hjælp efter § 83 uanset årsagen til afbrydelsen af et hverdagsrehabiliteringsforløb – herunder, at det er borgeren selv der ønsker, at standse forløbet.

Som det også er fremgået af Ældre Sagens tidligere høringssvar om lovgivningen, har vi ønsket, at der i højere grad skulle være gjort mere for at sikre kvaliteten i indholdet i rehabiliteringstilbuddet og opfølgningen efter forløbet, samt kravene til uddannelse af personalet. Dette er i dag iflg. lovgivningen op til kommunerne og det beskrives derfor heller ikke i nærværende vejledning i det omfang, som vi kunne have ønsket.

Her tænker vi specielt på, at det er vigtigt, at kommunerne sikrer personalets kompetencer, så de bliver i stand til at arbejde motiverende, støttende og til at kunne arbejde tværfagligt og udnytte hinandens ressourcer.

Måske skal der også udfærdiges instrukser, som også kan bruges, hvis kommunen inddrager private/ikke offentlige aktører. Vælger kommunen at inddrage private/ikke offentlige aktører bør kommunen sikre, at der afsættes tid til samarbejde og til opgaver, som i dag ligger udenfor de private leverandørers arbejdsområde. Her tænker vi på, at der måske skal bestilles hjælpemidler, tages kontakt til dagcenter osv. Og i det hele taget bruges mere tid på tværfagligt samarbejde. Tidligere skulle de private leverandører kun udføre præcis de opgaver, som kommunen havde udmålt hjælp til. Kommunen bør også sikre, at de private leverandørers kvalifikationer lever op til de krav, som hverdagsrehabiliteringen fordrer.

Positive elementer i vejledningen.

Indenfor rammerne af lovgivningen er der på mange måder tale om en konkret og præcis vejledning, hvor der også henvises til retssikkerhedsloven.

Bla. vil vi pege på følgende forhold, som vi finder rigtig gode:

- Pkt. 43; borgerens samlede situation – i vurderingen af om borgeren skal tilbydes et rehabiliteringsforløb, skal der i vurderingen indgå, at det er realistisk, at borgeren kan opnå de ønskede forbedringer af funktionsevnen.
Det er også fint, at det præciseres, at ”der skal ses på den enkelte borgers samlede situation og ikke kun på de forhold, som borgeren ikke selv kan klare som følge af funktionsnedsættelsen”. Her kunne godt gives konkrete eksempler på, hvordan kommunerne kan forholde sig i forhold til psykiske og sociale problemer, så man undgår et for snævert fokus på de fysiske forhold i kommunerne. Der er nævnt enkelte eksempler på samarbejde med frivillige mv., men især hverdagsrehabiliteringen i forhold til de psykiske forhold er noget stedmoderligt behandlet.
- Pkt. 47; motivation og inddragelse af borgeren – fint, der sættes fokus på ”dialogen” og at borgerens egne ønsker er omdrejningspunktet for samarbejdet omkring målfastsættelsen og selve forløbet.
Her bør der måske også nævnes betydningen af, at borgerne faktisk sættes ind i, hvad dette indebærer af muligheder. Borgeren står ofte i en situation, hvor man ikke har noget overblik over ”mulighedshorisonten” og derfor har meget vanskeligt ved at forholde sig til hele målfastsættelsesprocessen.
Det bør understreges i vejledningen, at personalet har et ansvar for at præsentere den ældre for forskellige muligheder til inspiration. Inddragelse kræver således ”empowerment” af borgeren i form af information om valgmuligheder ellers bliver det oftest personalet, der vil komme til at definere målene for borgeren.
Det er fint, at princippet om proportionalitet fremhæves – måske bør der gives et eksempel.
Det er godt, at det ligeledes fremhæves, at der bør være dialog gennem hele forløbet. Måske bør der også nævnes noget om, hvad der bør ske, hvis der er alvorlig uenighed mellem borger og personale om forløbet, samt betydningen af at forløbet

opfattes som trygt og værdigt for borgeren og ikke som en uværdig arbejdsprøvning, hvor personalet står med ”korslagte arme”. Empati, anerkendende kommunikation og respekt og fælles forståelse af forløbet er helt centralt for et godt forløb.

- Pkt. 50 Ændring i målene – fint, det præciseres, at kommunen forpligtes til at sikre, at rehabiliteringsforløbet tilbydes på baggrund af en individuel og konkret vurdering, der tager udgangspunkt i modtagerens behov og ressourcer.
- Pkt. 53 Opfølgning efter rehabiliteringsforløb – her inddrages kravet om, at kommunen skal tage stilling til andre behov for hjælp jf. § 5 i lov om retssikkerhed og adm. på det sociale område.
Det er er samtidigt vigtigt, at det indskræpes, at kommunen har et særligt ansvar for at sikre, at borgere - som man på baggrund af træning har frataget hjælpen - følges og ikke slippes hjælpemæssigt uden, at man er helt sikker på, at borgeren – også på dårlige dage – kan magte opgaverne. Og at der også er sikre kommunikationsveje i form af f.eks. nødkald til kommunen jf. de seneste tragiske eksempler på ældre, der har været trænet og hvor der ikke har været tilstrækkeligt opfølgende tilsyn og sikre kommunikationsmuligheder.
- Pkt. 54; Hvis borgeren ikke gennemfører rehabiliteringsforløbet. Her er det fint, at det står skrevet, at uanset grunden til, at forløbet ikke færdiggøres, skal hjælpen udmåles, som havde forløbet været afsluttet, - der må ikke gøres forskel i udmålingen på baggrund af årsagen til forløbets afbrydelse.
Det fremgår dog ikke helt tydeligt, hvorvidt borgeren også kan afbryde forløbet efter f.eks. blot få timer, fordi borgeren ikke vurderer, at man kan eller vil gennemføre forløbet. Det har vi modtaget en del spørgsmål om og det bør vejledningen nok afklare.
- Under pkt. 59; fremhæves og præciseres målet om, at fremme den enkeltes muligheder for at leve et liv med bedst mulig funktionsevne.
Ældre Sagen deler og støtter dette mål, men man kunne også ønske sig, at værdier som tryghed og værdighed spillede en rolle i forbindelse med den centrale formålsparagraf.

Øvrige væsentlige punkter, hvor der bør ske forbedringer af vejledningen:

Formålet med hverdagsrehabiliteringen.

I forbindelse med den centrale indledende beskrivelse under pkt. 40 om formål og indhold, savnes der tilføjet nogle af de vigtige formuleringer fra den intense debat om lovgivningen i Folketinget, hvor det gang på gang blev tilkendegivet i ministerens forsikringer og svar på spørgsmål samt fra et flertal af folketingets partier, at det var hensigten med forslaget at forbedre ældres livskvalitet og ikke besparelser, som var udgangspunktet for lovgivningen.

Disse politiske tilkendegivelser som udgør vigtige forudsætninger for forståelse af lovens intentioner, bør på en eller anden måde sætte deres præg på formålsafsnittet, så vejledningen kan opfylde sin mission om at give en øget forståelse ud over det blotte referat af, hvad lovparagraffens tekst lyder.

Afvejningen af evt. borgerønsker, som ikke direkte relaterer sig til ydelsesbesparelser, men som på sigt alligevel kan medføre dette.

Under pkt 40 bemærkes det, at forpligtelsen til at tilbyde et rehabiliteringsforløb relaterer sig til hjælpebehovet, idet forbedringen i personens funktionsevne skal vurderes at kunne nedsætte behovet for hjælp efter § 83, stk. 1.

Samtidigt fremhæves hensynet til borgerens sociale, psykiske og fysiske funktionsevne og senere i pkt. 47, at det er borgerens egne ønsker der er omdrejningspunktet for samarbejdet omkring målfastsættelsen og selve indsatsen.

Her er det vigtigt, at der sker en præcisering af, at borgeren jo godt kan have ønsker til hverdagsrehabiliteringen, der ikke kun strengt lader sig diktere af, hvilke ydelser som kommunen har defineret i sine kvalitetsstandarder indenfor §83, stk. 1., men godt kan tænkes at have mål og ønsker, der ligger ud over dette, men som hvis de indgår i træningen kan være med til at motivere og lede frem til, at borgeren senere også vil kunne blive bedre til at udføre opgaver, der ligger indenfor § 83.

Som eksempel: hvis borgeren har et stærkt ønske om igen at kunne gå på trapper for at kunne komme over til en bekendt i en naboopgang kan dette – selv om det måske ikke lige er indenfor § 83.stk. 1's ydelser i den pågældende kommune – godt være noget, der kan motivere borgeren til at få styrket fysikken, så at man derved også kan blive bedre til at løse andre hverdagsopgaver, der ligger indenfor § 83 ydelserne – f.eks. at kunne medvirke til at løse indkøbsopgaven igen e.lign.

Dette bør præciseres for at undgå en for snæver tolkning af rehabiliteringsopgaven i kommunerne, hvilket kan hæmme motivationen i forløbet hos borgeren.

Demente og hverdagsrehabilitering.

I forhold til gruppen af demente borgere kan det godt være bekymrende, at hverdagsrehabiliteringen i den grad defineres tæt op af ”udskydning eller reduktion” af behovet for hjælp efter § 83, som netop kan være vanskeligere i forhold til det at mestre konkrete opgaveløsninger. Vi skal derfor opfordre til, at man ikke lægger op til en meget snæver tøjring af hverdagsrehabiliteringen til umiddelbar opgaveløsning i dette tilfælde.

Forløbenes antal og varighed

Under punkt 42, hvor det præciseres, at forløbet skal være korterevarende og tidsafgrænset, savnes der en uddybning om, hvorvidt kommunen uden grænser kan fortsætte med, at træffe beslutninger om at forlænge et forløb i form af forbundne serier af træningsforløb eller måske gennemfører nye gentagne træningsforløb måske med en hvis mellemliggende periode.

Hvis dette er tilfældet, hvordan er borgeren så stillet retssikkerhedsmæssigt? Det kan gælde både, hvis borgeren måtte ønsker en afgørelse og hele tiden bliver mødt med nye ”prøveforløb” eller, hvis der omvendt er tale om en borger, der ønsker et længerevarende forløb, som man så ikke får tilbudt. Hvorledes gælder målsætningerne om inddragelse af borgeren i forhold til afgørelserne om fortsættelse af eller afbrydelse af træningsforløb, som

kommunen træffer? Bør det ikke i lovens ånd om medinddragelse præciseres, at borgerens ønsker bør være et omdrejningspunkt her?

Borgeren bør ikke blot kunne tilbydes anden form for træning.

Formuleringerne under pkt. 43; ”Borgerens samlede situation”, pkt. 43, 2. afsnit virker uklare. (og genfindes også under pkt. 38). Hvis borgeren vurderes til ikke at kunne gennemgå et træningsforløb, troede vi de skulle have udmålt hjælp efter §83. Men som det kan læses, ser det ud til, at ”de skal tilbydes anden relevant hjælp, der modsvarer behovet”. Der står godt nok, at det typisk vil være hjælp efter §83, men at det også f.eks. kan være i form af hjælp efter §86, stk. 2. Her bør det tydeliggøres, at kommunen er forpligtet til at vurdere hjælp efter § 83. Hvis kommunen ikke vurderer, at borgeren har potentiale for et rehabiliteringsforløb, kan man jo sideløbende tilbyde et træningsforløb efter §86.2. Ellers er det ret svært at se, at kommunen vurderer, at borgeren ikke har potentiale til et rehabiliteringsforløb, men stadig ikke får hjemmehjælp, fordi kommunen vurderer, at borgeren skal tilbydes en anden form for træning først ? Det giver efter vores opfattelse ikke mening. Så dette afsnit bør efter Ældre Sagens vurdering præciseres, således at borgere, der skønnes ikke at kunne gennemføre et rehabiliteringsforløb, skal have ret til en visitation og udmåling af evt. hjemmehjælp afhængig af behovet.

Information og trykthed i forløbet.

Under pkt. 44 om hjælp under rehabiliteringsforløb, bør det præciseres, at det ofte har stor betydning tidligt, at informere og garantere borgeren om, at borgeren kan have sikkerhed for, at der fortsat vil blive ydet den nødvendige hjælp i det omfang borgeren ikke magter at udføre en række opgaver under rehabiliteringsforløbet.

Retssikkerhed under forløbet?

Endvidere bør borgerens retssikkerhedsmæssige stilling afklares i forhold til borgerens mulighed for at klage til en uafhængig instans, hvis forløbet er utilfredsstillende pga. f.eks. manglende nødvendig hjælp undervejs eller et dårligt tilrettelagt eller måske ligefrem discountrehabiliteringstilbud.

Hvis borgeren ikke kan klage til uafhængig instans må borgeren i det mindste informeres om til, hvem man kan klage, hvis forløbet ikke lever op til borgerens forventninger eller de mål, der er opstillet.

Eksempler på kommunale handlemuligheder i forhold til den psykiske funktionsevne.

Der bør endvidere formuleres eksempler på, hvad hjælpen kan bestå i, hvis der er tale om psykiske problemer såsom mistanke om depression e.lign. hos borgeren. Hvad bør kommunen gøre her?

Kost og ernærings rolle.

Ligeledes bør forhold som kost og ernæring, som også er helt afgørende for en vellykket rehabilitering, fremhæves.

Inddragelse af flere eksempler på kompetencer, uddannelseskvalifikationer og tværfaglig organisering.

Under pkt. 52 nævnes det, at det er kommunens ansvar, at personalet har de nødvendige kompetencer og uddannelsesmæssige niveau. Selv om dette følger af loven, kunne lidt flere eksempler på, hvilke kompetencer og uddannelsesmæssige kvalifikationer, der især er centrale at være opmærksomme på være på sin plads. Ligeledes måske lidt flere opmærksomheds punkter om den tværfaglige organisering, som er noget af det som der internationalt er evidens for er af særlig betydning for et succesfuldt hverdagsrehabiliteringsforløb og som også Hjemmehjælpskommissionen har anbefalet.

Velfærdsteknologi.

Under pkt. 92 bør der også tages udgangspunkt i Hjemmehjælpskommissionens anbefalinger nr. 25 om, at ”hvis en borger ikke kan gøres tryk ved eller ikke magter at bruge teknologien, eller hvis teknologien ikke på fornuftig vis løser borgerens behov for hjælp, skal kommunen finde andre løsninger”.

Uklare klagemuligheder under forløbet?

Under pkt. 111 nævnes der ikke noget om, hvad borgeren kan gøre, hvis der under rehabiliteringsforløbet opstår et behov hos borgeren for at klage over, at der ikke er givet den nødvendige hjælp eller at rehabiliteringen er for dårlig. Det er nok fleksibelt, men ikke særligt betryggende for borgeren i den periode, det står på. Hvordan bør kommunen og borgeren forholde sig, hvis dialogen ikke skaber enighed?

Vi håber, at en række af disse overvejelser og kommentarer vil vinde indpas i det endelige forslag til ændret vejledning.

Med venlig hilsen

Olav Felbo
Chefkonsulent.

Brevdato 23-03-2015

Afsender Martina Henze (mahe@aeldreforum.dk)

Modtagere Helle Hammond Jensen (Sagsbehandler, Ældre); Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)

Akttitel ÆldreForum - Høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven

Identifikationsnummer 687596

Versionsnummer 1

Ansvarlig Helle Hammond Jensen

Vedlagte dokumenter ÆldreForum - Høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven

Dokumenter uden PDF-version (ikke vedlagt)

Udskrevet 17-04-2015

Til: Helle Hammond Jensen (hhj@sm.dk), Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold (sm@sm.dk)
Fra: Martina Henze (mahe@aeldreforum.dk)
Titel: ÆldreForum - Høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven
Sendt: 23-03-2015 09:30:36

Høring om vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven)

Tak for det tilsendte udkast til ændring af vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning 2 til serviceloven), fremsendt den 26. februar 2015.

ÆldreForum afgiver som udgangspunkt ikke høringssvar og betragter derfor det tilsendte materiale som orientering.

Rådet modtager fortsat meget gerne udkast til bekendtgørelser, lovforslag og vejledninger m.m., der vedrører ældre, da disse informationer er et vigtigt element i den sum af viden og erfaringer, som rådet baserer sit arbejde på.

Med venlig hilsen

Martina Henze
Fuldmægtig

ÆldreForums Sekretariat
Besøgsadresse: Åbenrå 5, 1124 København K

Mobil: +45 4174 0036
E-mail: mahe@aeldreforum.dk

ÆldreForum
Edisonsvej 18, 1 sal
5000 Odense C
Telefon: +45 72 42 39 90
Fax: +45 72 42 39 91
www.aeldreforum.dk

